

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
DIGITAL READING BEHAVIOR OF UNDERGRADUATE STUDENTS
IN PUBLIC UNIVERSITIES

กนกพร สิทธิชัยวรบุตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ปริญญาานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DIGITAL READING BEHAVIOR OF UNDERGRADUATE STUDENTS
IN PUBLIC UNIVERSITIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Information Studies)

Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ของ

กนกพร สิริชัยวรบุตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพิมล ประพินพงศกร) (รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส พาวินันท์)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.แววตา เตชาทวีวรรณ) (อาจารย์ ดร.ศุภรชชตรา แสนวา)

ชื่อเรื่อง	พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ผู้วิจัย	กนกพร สิริชัยวรรณ
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิพิมล ประพินพงศกร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. แววดา เตชาทวีวรรณ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ รวมทั้งเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาการอ่านดิจิทัล จำแนกตามตัวแปรชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษาที่ 1/2563 จำนวน 506 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนตามภูมิภาค ชั้นปีและสาขาวิชา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ One-way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย อ่านเนื้อหาสาระเนื้อหาที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจจากสื่อสังคมออนไลน์ผ่านอุปกรณ์สมาร์ทโฟนมากที่สุด มีลักษณะการอ่านแบบกว้างขวาง รวมถึงมีการใช้ฟังก์ชันค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่านและมักใช้วิธีการบันทึกข้อมูลที่อ่านด้วยการจับภาพหน้าจอเพื่อเก็บไว้อ่านเองหรือการแชร์ ส่วนเหตุผลในการอ่านรูปแบบดิจิทัลเพราะสามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการและอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา สำหรับปัญหาในการอ่านดิจิทัลที่เป็นปัญหาส่วนบุคคลคือปัญหาสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัลเป็นเวลานาน และมีปัญหาจากภายนอกในประเด็นการถูกจำกัดสิทธิ์ไม่ให้ดาวน์โหลดสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการอ่านเนื่องจากต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยที่นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านแตกต่างกัน ในขณะที่นักศึกษาที่ศึกษากลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรมการอ่าน, การอ่านดิจิทัล, นักศึกษาระดับปริญญาตรี, สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

Title	DIGITAL READING BEHAVIOR OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN PUBLIC UNIVERSITIES
Author	KANOKPORN SITTICHAIWORABUTR
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Sasipimol Prapinpongsakorn
Co Advisor	Associate Professor Dr. Wawta Techataweewan

This research aims to study the behavior of and the problems with the digital reading of undergraduate students at public universities, including the comparison of digital reading behavior and digital reading problems according to their year and faculty variables and by using the quantitative research method. The samples consisted of 506 undergraduate students enrolled in the first semester of the 2020 academic year by using the multi-stage sampling method. The data were collected through the questionnaires and analyzed the descriptive statistics, including percentage, mean, standard deviation and OneWay ANOVA. The results revealed that the study showed that the students had a high level of overall digital reading behavior. The main purpose of the digital reading was for studying and assignments. In addition, the students read material outside their field of study, but have an interest in the content and read types of digital information from social media via smartphone devices. Extensive reading was the most common reading style among the samples, including reading techniques. Throughout the reading, the students frequently used some features such as word search and saving information by capture to read later or share with friends. The reason of choosing digital reading was that the samples could read whenever and wherever they needed. As for the problems of the digital reading, personal problems related to the health issues from long-time usage of electronic devices, and there are external problems in the issue of restrictions on the right not to download the books that have been read because they have to be paid for. For the comparison based on the variables, it was found that the statistically significant difference of overall behavior and problems of digital reading of students of different years were at a different level of .05, while students at different faculties did not demonstrate any differences in behavior and problems with digital reading.

Keyword : Digital reading behavior, Digital reading, Undergraduate students, Public Universities

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงสุดจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศศิพิมล ประพินพงศกร ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ให้กำลังใจ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตั้งแต่เริ่มจนปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.แววตา เตชาทวีวรรณ ที่ได้ให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส พาวินนท์ ประธานสอบปริญญาานิพนธ์และ อาจารย์ ดร.ศุภรรัชตรา แสนวา คณะกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาในการพิจารณาคุณภาพเครื่องมือ วิจัยรวมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในให้ข้อมูลวิจัยนี้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นและเพื่อนสนิทที่คอยให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือ เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณมารดาวรรณา สิทธิชัยวรบุตร และครอบครัวสำหรับความห่วงใยและ กำลังใจที่มีให้ผู้วิจัยตลอดมาจนปริญญาานิพนธ์สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงเกิดจากปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการีและ บุรพจารย์ทุกท่าน

กนกพร สิทธิชัยวรบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน	10
ความหมายของการอ่าน	10
ความสำคัญของการอ่าน	10
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	11
แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านดิจิทัล	12
ความหมายของการอ่านดิจิทัล	12

ความหมายของพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล	13
วัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล	15
ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล	16
เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล	17
อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล	19
ลักษณะการอ่านดิจิทัล	19
ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล	20
วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล	29
เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล	30
ปัญหาในการอ่านดิจิทัล	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
งานวิจัยในต่างประเทศ	33
งานวิจัยในประเทศ	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63

ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	63
สมมติฐานการวิจัย.....	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	84
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	88
ภาคผนวก ค ใบรับรองจริยธรรมการวิจัย	98
ประวัติผู้เขียน.....	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	46
ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ.....	52
ตาราง 3 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ... ..	53
ตาราง 4 ปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ... ..	58
ตาราง 5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี	59
ตาราง 6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา	60
ตาราง 7 การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี	61
ตาราง 8 การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา	61

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
ภาพประกอบ 2 ฟังก์ชันบุ๊กมาร์กของเว็บเบราว์เซอร์ Google Chrome	21
ภาพประกอบ 3 ฟังก์ชันบุ๊กมาร์กของเว็บเบราว์เซอร์ Microsoft edge	21
ภาพประกอบ 4 ฟังก์ชันบุ๊กมาร์กของโปรแกรม Foxit Reader	22
ภาพประกอบ 5 ฟังก์ชันค้นหาคำภายในหน้าที่อ่านของเว็บเบราว์เซอร์ Microsoft edge	22
ภาพประกอบ 6 ฟังก์ชันการย่อหรือขยายของเว็บเบราว์เซอร์ Adobe Reader	23
ภาพประกอบ 7 ลิงก์ข้อความและลิงก์รูปภาพกราฟิกในเว็บ ACM Digital Library	24
ภาพประกอบ 8 ธงปักหมุดในเว็บพันทิป	24
ภาพประกอบ 9 ฟังก์ชันการบันทึกไฟล์หรือเปิดแจ้งเตือนไฟล์ในเฟซบุ๊ก	25
ภาพประกอบ 10 ฟังก์ชันไฮไลต์เน้นข้อความ	26
ภาพประกอบ 11 ฟังก์ชันฟังในเว็บ google translate	26
ภาพประกอบ 12 ฟังก์ชันการกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟังของเว็บ ebshost.com.....	27
ภาพประกอบ 13 ฟังก์ชันการกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟังบนสมาร์ทโฟน	27
ภาพประกอบ 14 ฟังก์ชันแชร์ในเฟซบุ๊ก.....	28
ภาพประกอบ 15 ฟังก์ชันการเขียนข้อความเพิ่มเติมบนไฟล์ที่กำลังอ่าน	29

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การอ่านเป็นทำความเข้าใจเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร โดยผู้อ่านต้องพิจารณา วิเคราะห์ ตีความและทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระสำคัญ และนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่ช่วยในการแสวงหาความรู้เพื่อส่งเสริมความคิด และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ รวมไปถึงก่อให้เกิดนิสัยที่กว้างไกล สามารถนำสิ่งที่อ่านมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงสื่อสิ่งพิมพ์ให้กลายเป็นสื่อดิจิทัลและเผยแพร่ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดแหล่งสารสนเทศจำนวนมาก รวมถึงเพิ่มช่องทางให้ผู้อ่านสามารถเลือกรับสารสนเทศดิจิทัลผ่านการอ่าน การฟังหรือการดูจากเสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว (Anderson, 1985; Chen & Ke, 2016; Goodman, 1988; Harris & Sipay, 1979; Goodman, 1988; Shabani, Naderikharaji, & Abedi, 2011; ปภัสรา สามารถ, 2560)

จากรายงาน Digital 2021 Global Overview Report พบว่า ประชากรทั่วโลกมีการเข้าใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 4,660 ล้านคน และเข้าใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 4,200 ล้านคน และประชากรอายุระหว่าง 16-24 ปีเป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด (We Are Social & Hootsuite, 2021) ซึ่งนักเรียนและนักศึกษาเป็นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด และกิจกรรมที่ใช้มากที่สุดเป็นการใช้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ใช้เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อการเรียน เรียนบนระบบออนไลน์ และทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น เช่น การอ่านเนื้อหา (Content) และการค้นหาข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวันจากสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับการอ่านของประชากรไทย พบว่า ในปี 2561 ประชากรชาวไทยมีอัตราการอ่านร้อยละ 88.0 ลดลงร้อยละ 8.1 จากเดิมในปี 2558 ที่มีอัตราการอ่าน ร้อยละ 96.1 ในขณะเดียวกันการอ่านสื่อดิจิทัลมีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 54.9 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 75.4 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.5 ในปี 2561 โดยเยาวชนวัยรุ่นอายุ 15-24 ปี เป็นเพียงกลุ่มเดียวที่อ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์สูงที่สุดร้อยละ 89.9 แสดงให้เห็นว่าเยาวชนคนรุ่นใหม่ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลาย และมีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ส่งผลให้มีการอ่านแบบดิจิทัลมากกว่ารูปแบบสิ่งพิมพ์ (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563; สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562) จากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผลกระทบจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตทำให้การรับรู้ข่าวสารเปลี่ยนไปจาก

ลักษณะเดิม กล่าวคือจากที่รับข่าวสารจากช่องทางสื่อมวลชนหลักไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์จากช่องทางเดิมของสื่อกลับกลายเป็นรับข้อมูลข่าวสารผ่านคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน และ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ตเพราะแม้แต่สื่อมวลชนมีการเพิ่มช่องทางไปยัง แพลตฟอร์มสื่อใหม่เช่นกัน ดังนั้นจึงเกิดคำศัพท์ใหม่ๆ ที่ใช้เรียกหรือให้ความหมายลักษณะ การอ่านหรือรับข้อความตัวอักษรผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภททั้งแบบออฟไลน์และ ออนไลน์เหล่านี้ว่าการอ่านดิจิทัล (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, 2560; สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ และสินทรัพย์ ยืนยาว, 2560)

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ใช้การขับเคลื่อนประเทศด้วย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ซึ่งการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ และมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวได้นั้นระบบการศึกษาของประเทศ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนและก้าวสู่ “การศึกษา 4.0” ด้วยเช่นเดียวกัน และทักษะการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นหนึ่งในทักษะที่ต้องใช้ควบคู่กับทักษะการอ่าน เนื่องจากการเรียนรู้ในยุคนี้สามารถเรียนรู้ผ่าน สื่อสังคมออนไลน์ โดยมีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์พกพาอย่างสมาร์ทโฟน โน้ตบุ๊กหรือแท็บเล็ตเป็น สื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลข่าวสารสามารถค้นหาได้ง่าย จึงทำให้อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลสูงสำหรับนักเรียนนักศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะนักศึกษา ระดับอุดมศึกษามักมีแนวโน้มที่จะเลือกอ่านสื่อดิจิทัลมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ (Chen & Ke, 2016; พัชรี สุวรรณสอาด, 2560; พาสนา จุฬรัตน์, 2561) นอกจากนี้การที่สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี เป็นจุดที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเอื้อต่อการเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายด้วยปลายนิ้ว จึงส่งผลให้เกิด การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการอ่านด้วย โดยผู้อ่านมักจะเลือกอ่านเนื้อหาที่ตอบสนอง วัตถุประสงค์ของตน (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2558ข) อีกทั้งสารสนเทศดิจิทัลมีให้เลือก หลากหลายประเภทไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสารวิชาการ นิตยสาร วิทยานิพนธ์/งานวิจัย หนังสือพิมพ์ นวนิยาย การ์ตูน ฯลฯ ล้วนแล้วแต่อยู่ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์และ/หรือรูปแบบ ออนไลน์ รวมไปถึงสารสนเทศบนเว็บไซต์ และสารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ อุปกรณ์ที่ในการอ่าน เช่น สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์พกพา และแท็บเล็ต (Lee, 2018; Qutab, Iqba, & Ullah, 2017) นอกจากนี้การอ่านสารสนเทศดิจิทัลผ่านจออุปกรณ์ยัง สามารถใช้ฟังก์ชันควบคู่ไปกับการอ่าน เช่น บัญชีมาร์ก การค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่าน การย่อ/ ขยายหน้าจอหรือตัวอักษร ไฮเปอร์ลิงก์ การปักหมุดตำแหน่งเนื้อหาที่ยังอ่านไม่จบ การทำไฮไลต์เน้น ข้อความ การกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟัง การแบ่งปัน (Share) เนื้อหาที่อ่านไปยัง แอปพลิเคชันอื่น ๆ การเขียนข้อความเพิ่มเติมบนไฟล์ที่กำลังอ่าน การสแกน QR Code เพื่อลิงก์หรือ

อ่านข้อความเพิ่มเติม และการหมุนหน้าจอแนวตั้ง/แนวนอนการ เป็นต้น (Liu & Huang, 2016; นิธิศ โสระฐี, 2558) รวมถึงสามารถบันทึกเนื้อหาดิจิทัลที่อ่านได้หลายวิธี ได้แก่ คัดลอกและวาง ข้อมูลลงในโปรแกรมอื่น การจับภาพหน้าจอ (Capture) การบันทึกลงอุปกรณ์ที่อ่านหรือบันทึกเก็บไว้ในพื้นที่ออนไลน์ การส่งพิมพ์ จดโน้ตลงกระดาษ และไม่มีกรบันทึก เป็นต้น ดังนั้นการอ่านดิจิทัลสามารถเข้าถึงและอ่านได้ ส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย อ่านได้ทุกที่ทุกเวลาที่ต้องการ มีความสะดวก รวดเร็วในการใช้งานผ่านอุปกรณ์ที่อ่าน สามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งสารสนเทศภายนอกได้ มีฟังก์ชันช่วยในการอ่านและจัดเก็บข้อมูลในอุปกรณ์หรือในพื้นที่ออนไลน์ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้หรือความคิดเห็นระหว่างผู้อ่านได้ ประหยัดเวลา และสามารถพกพาไปได้ทุกที่ (Szentgyörgyvölgyi, Novotny, & Szabó, 2017; กิตติมา พลเทพ, 2560; จรดปกรณ์ กิรกุลกำจร, 2554; ไบบัว นามสุข, 2555)

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลเป็นการกระทำหรือแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับการอ่านข้อมูลบนสื่อดิจิทัลผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ เช่น การอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์ออนไลน์ นิตยสารออนไลน์ อ่านสารสนเทศจากเว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น (Kesterson, 2015; Keiko, Emi, Yosuke, & Yukiko, 2017; Hahnel, Goldhammer, Krohne, & Naumann, 2018) ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยเบื้องต้นพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลในต่างประเทศจำนวนหนึ่ง เช่น การศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศแคนาดา (Foasberg, 2011) พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศอิหร่าน (Shabani et al., 2011) พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ใช้สมาร์ทโฟนในประเทศจีน (Liu & Huang, 2016) พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในประเทศอินเดีย (Khatri, 2020; P. & K., 2018) แต่ยังไม่พบงานวิจัยที่สะท้อนถึงการศึกษากิจกรรมการอ่านดิจิทัลแบบภาพรวมในประเทศไทยโดยตรง ที่พบเป็นการศึกษาพฤติกรรมการอ่านสื่อดิจิทัลเฉพาะบางประเภทอย่างเฉพาะเจาะจงหรือศึกษาพฤติกรรมการอ่านโดยทั่วไป เช่น การศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ (นิตติยา ศรีคง, 2556) การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น (จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ , 2558) พฤติกรรมการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร (นฤมล เทพนवल, 2558) และพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ภักธิรา สุวรรณโค, 2559) เป็นต้น ซึ่งในภาพรวมพบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อค้นคว้าประกอบการทำรายงานและประกอบ

การเรียนรู้ เพื่อความบันเทิง และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะตามความสนใจ โดยอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนและการศึกษา เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ แฟชั่น/ไลฟ์สไตล์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์พกพาและแท็บเล็ตเป็นอุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล ซึ่งมีเหตุผลในการอ่านดิจิทัลเนื่องจากเนื้อหาดิจิทัลมีความทันสมัย สามารถพกพาได้ ไม่เสียค่าใช้จ่าย สะดวกในการเข้าถึงเนื้อหา และใช้ได้ทุกที่เมื่อมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลเกี่ยวกับข้อจำกัดด้านภาษาต่างประเทศ ปัญหาสุขภาพและอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า แต่ยังคงขาดประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการอ่านและฟังก์ชันที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล

จากการศึกษาบททวนข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการอ่านน่าจะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปสู่การอ่านในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้นไม่เพียงแค่ว่าในชีวิตประจำวัน แต่รวมถึงในบริบทของการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาด้วยที่เน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าการเรียนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นจึงอาจจะส่งผลถึงพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของผู้เรียนในระดับนี้ด้วย เนื่องจากจำเป็นต้องค้นคว้าหาข้อมูลและใช้เวลาในการอ่านเนื้อหาวิชาการค่อนข้างมากตามระดับการเรียนที่สูงขึ้น กอปรกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีซึ่งเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ ที่เติบโตมาพร้อมกับยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ในการเข้าถึงสารสนเทศเพิ่มขึ้นตามสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคมยุคดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัลดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการวางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเป็นแนวทางให้กับบรรณารักษ์ในการวางแผนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบดิจิทัล และการจัดบริการเชิงรุกผ่านช่องทางออนไลน์ให้สอดคล้องกับผู้ใช้ โดยเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่ออาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการวางแผน สร้างกลยุทธ์และวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งออกแบบสื่อการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและ/หรือรูปแบบการเรียนรู้ (Learning style) ของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน รวมถึงสามารถเป็นแนวทางให้กับบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและห้องสมุดประเภทอื่นๆ นำไปใช้ในการกำหนดวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในรูปแบบดิจิทัล และการจัดบริการเชิงรุกผ่านช่องทางออนไลน์ให้สอดคล้องกับผู้ใช้ โดยเฉพาะกลุ่มนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 28 แห่ง จำนวน 727,804 คน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สุ่มมาจากประชากรข้างต้น จำนวนรวมทั้งสิ้น 506 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการเลือกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามพื้นที่ภูมิภาค ภูมิภาคละ 1 แห่ง รวมเป็น 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ภาคกลาง) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (ภาคเหนือ) มหาวิทยาลัยบูรพา (ภาคตะวันออก) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (ภาคใต้) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วนตามกลุ่มสาขาวิชาและชั้นปีที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 ระดับชั้นปี ประกอบด้วย ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4
- 1.2 กลุ่มสาขาวิชา ประกอบด้วย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล ลักษณะ

การอ่านดิจิทัล ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล และ เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล

2.2 ปัญหาของการอ่านดิจิทัล ประกอบด้วย ปัญหาส่วนบุคคลและปัญหาจากภายนอก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การอ่านดิจิทัล** หมายถึง การใช้ประสาทตา หู การสัมผัส การเห็น การดู การฟังเพื่ออ่านหรือรับข้อความตัวอักษรผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภททั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์

2. **พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล** หมายถึง การกระทำหรือแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับการอ่านดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล หมายถึง เป้าหมายหรือจุดประสงค์ของผู้อ่านที่อ่านเพื่อนำข้อมูลไปใช้ตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล หมายถึง สารสนเทศที่แบ่งตามสื่อบันทึกหรือเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัล ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ นวนิยายอิเล็กทรอนิกส์ การ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ สารสนเทศบนเว็บไซต์และสารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์

2.3 เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล หมายถึง เนื้อหาเฉพาะด้านที่เป็นสารที่ผู้เขียนเขียนเพื่อต้องการส่งสารให้แก่ผู้อ่านในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีทัศน์ เป็นต้น

2.4 อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล หมายถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเข้าถึงเนื้อหาสารสนเทศดิจิทัล

2.5 ลักษณะการอ่านดิจิทัล หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการอ่านเนื้อหา โดยผู้อ่านจะพิจารณาว่า ลักษณะการอ่านแบบใดจะใช้กับเนื้อหาประเภทใด

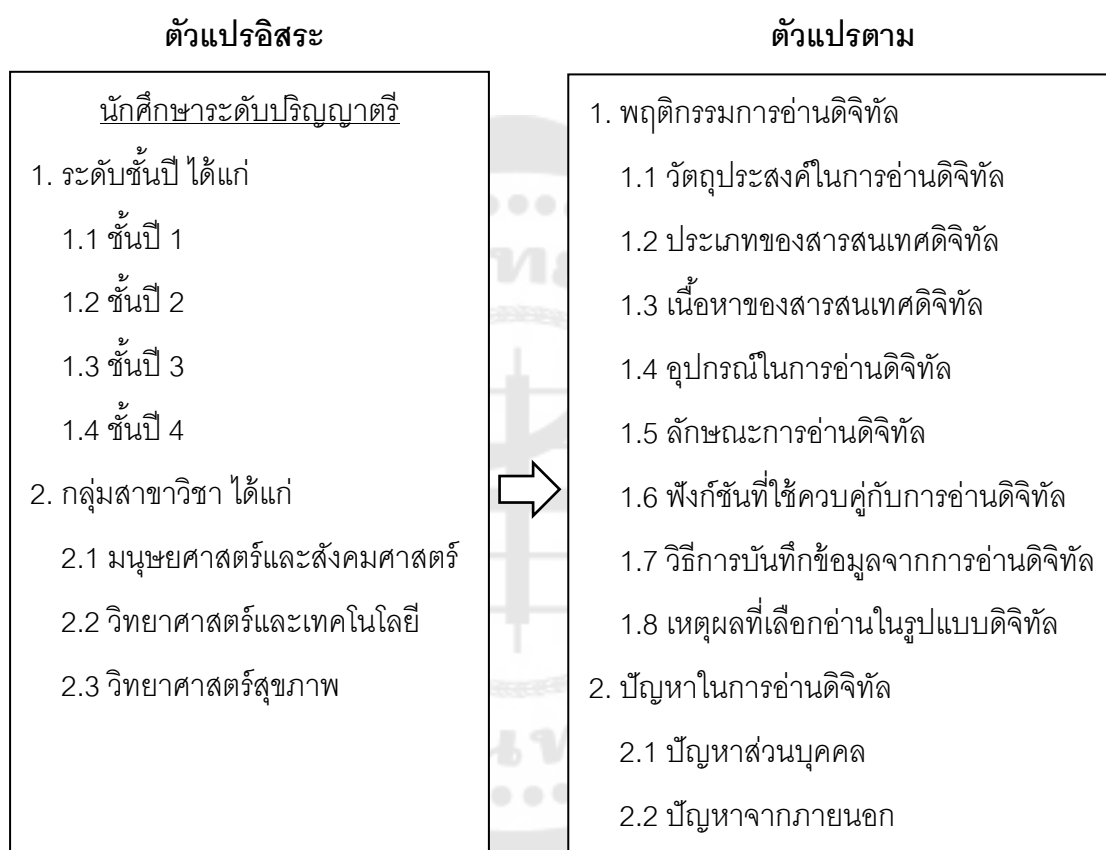
2.6 ฟังก์ชันควบคู่กับการอ่านดิจิทัล หมายถึง ตัวช่วยอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมร่วมกับแอปพลิเคชันหรือโปรแกรม

2.7 วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล หมายถึง การบันทึกข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการในระหว่างที่อ่านหรือหลังจากที่อ่านเนื้อหาแล้ว โดยบันทึกข้อมูลในแหล่งบันทึกข้อมูลส่วนตัวของผู้อ่าน เช่น บันทึกในอุปกรณ์ที่อ่านหรือพื้นที่ออนไลน์ เป็นต้น

2.8 เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล หมายถึง ข้ออ้างอิงในการตัดสินใจเลือกอ่านของผู้อ่าน

3. ปัญหาในการอ่านดิจิทัล หมายถึง อุปสรรคหรือข้อจำกัดในเรื่องของปัจจัยส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายนอกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงหรืออ่านสารสนเทศดิจิทัลต่อไปได้ ไม่รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อตีความ เพื่อทำความเข้าใจ หรือความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ส่งผลต่อการอ่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน

3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน

4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชา
แตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายของการอ่าน
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านดิจิทัล
 - 2.1 ความหมายของอ่านดิจิทัล
 - 2.2 ความหมายพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล
 - 2.3 วัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล
 - 2.4 ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล
 - 2.5 เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล
 - 2.6 อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล
 - 2.7 ลักษณะการอ่านดิจิทัล
 - 2.8 ปัจจัยที่ผู้ใช้ควบคุมกับการอ่านดิจิทัล
 - 2.9 วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล
 - 2.10 เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล
3. ปัญหาในการอ่านดิจิทัล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นรับสารอย่างหนึ่ง ด้วยการรับรู้เรื่องราวโดยใช้สายตามองตัวอักษร สมองจะลำดับเป็นถ้อยคำ ประโยคและข้อความต่าง ๆ (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, ม.ป.ป.) มีผู้ให้ความหมายของการอ่านดิจิทัลไว้หลายประการ ดังนี้

แฮร์ริส และซิเพย์ (Harris & Sipay, 1979) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเป็นรูปแบบของการสื่อความหมายโดยการแลกเปลี่ยนความคิด และข่าวสารของผู้เขียนและผู้อ่าน ซึ่งผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นทัศนคติของตนเองลงบนกระดาษด้วยภาษาและลักษณะเฉพาะการเขียนของแต่ละคน ส่วนผู้อ่านก็ทำความเข้าใจกับการอ่านเพื่อเอาความหมายจากที่ผู้เขียนได้เขียนไว้

แอนเดอร์สัน (Anderson, 1985) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการค้นหาความหมายจากหลายระดับเริ่มตั้งแต่ระดับตัวอักษร โครงสร้างภาษา ไปจนถึงระดับความหมาย การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ จนเกิดปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งจะช่วยในการคาดเดาเกี่ยวกับเรื่องราวและเนื้อหาที่อ่าน

กู๊ดแมน (Goodman, 1988) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางภาษาด้านรับสารของผู้อ่าน และเป็นกระบวนการภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ซึ่งเริ่มต้นจากการที่ผู้เขียนสร้างเนื้อเรื่องขึ้นมาโดยการถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปของภาษา ให้ตัวอักษรเป็นตัวกลางในการสื่อความหมาย และผู้อ่านมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษาและความคิดในระหว่างที่การอ่าน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเป็นทำความเข้าใจเนื้อหาที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร โดยผู้อ่านต้องพิจารณา วิเคราะห์ ตีความและทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระสำคัญ และนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะที่ช่วยในการแสวงหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความคิดและพัฒนาทักษะการเรียนรู้รวมไปถึงก่อให้เกิดนิสัยทัศนที่กว้างไกล สามารถนำสิ่งที่อ่านมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ความสำคัญของการอ่าน

ความสำคัญของการอ่านที่มีต่อตัวบุคคล และสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (กิตติมา พลเทพ, 2560; คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2551; ประทิน มหาพันธ์, 2530)

1. ความสำคัญของการอ่านที่มีต่อบุคคล การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ทันโลก ทันข่าวสาร ทันเหตุการณ์ ทันความคิด และความเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทั่วโลก ช่วยในการพัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น การอ่านเป็นการฝึกให้รู้จักคิด เกิดสมาธิ และช่วยให้พัฒนาตนเอง โดยนำความรู้จากการอ่านมาพัฒนา

บุคลิกของตนเอง สามารถเข้าสังคมได้ สามารถสร้างความคิดและจินตนาการได้เอง และยังสามารถช่วยทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด

2. ความสำคัญของการอ่านที่มีต่อสังคม การอ่านช่วยส่งเสริมความรู้และความคิด สามารถมองโลกกว้างไกล เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ช่วยพัฒนาและกล่อมเกลาจิตใจให้มีคุณธรรม มีศีลธรรม ปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และเกิดความสงบสุขในสังคม รวมไปถึงช่วยเปิดโอกาสให้คนมีเสรีภาพทางด้านความคิด ไม่ถูกครอบงำ สามารถใช้สิทธิเสรีภาพของตนเองในขอบเขตของกฎหมายและประเพณีได้อย่างเหมาะสม

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษานั้น อาจารย์ผู้สอนต้องมีการวางแผนและออกแบบการเรียนการสอนภายใต้กรอบนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมให้นักศึกษาแต่ละชั้นปีย่อมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่มีชั้นปีที่สูงจะมีภาระงานในการเรียนที่มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ต่ำกว่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564; แพรวพรรณ โสมาศรี, 2556) นอกจากนี้ยังมุ่งหวังให้นักศึกษารู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้ทักษะการอ่านในการศึกษาเนื้อหาสาระของทุกวิชา ดังนั้นการอ่านสำหรับนักศึกษาจึงช่วยส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฝึกการคิดวิเคราะห์ นำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในพัฒนาการศึกษาที่สูงขึ้น และสามารถนำความรู้ไปต่อยอดสำหรับการทำงานในอนาคตได้อีกด้วย (Pecorari, Shaw, Irvine, Malmström et al., 2012; เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี, 2558; สุรรัตน์ อักษรกาญจน์, 2557)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ปัจจัยที่ส่งผลกับการอ่านเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดนิสัยในการอ่าน ซึ่งแบ่งได้ 4 ด้าน ดังนี้ (จักรพันธ์ หลงสุข, 2561; ธนศักดิ์ เจริญเมือง, 2554; สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2551)

1. ปัจจัยด้านตัวผู้อ่าน ผู้อ่านที่มีนิสัยรักการอ่านจะมีลักษณะเป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน ชอบการค้นหาข้อมูลที่น่าสนใจจากแหล่งต่าง ๆ สามารถเลือกหนังสือที่ชอบหรืออยากอ่านได้ด้วยตนเอง ชอบอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองตั้งแต่เยาว์วัย

2. ปัจจัยด้านผู้ปกครอง หากผู้ปกครองเห็นคุณค่าของการอ่าน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้ลูกตั้งแต่เด็ก จะทำให้นิสัยรักการอ่านและการใฝ่รู้ติดตัวเด็กไปในอนาคต โดยผู้ปกครองที่ทำอาชีพเกี่ยวข้องกับการแสวงหาความรู้จะมีพฤติกรรมการอ่านให้ลูกเห็นอยู่เสมอ ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการผลักดันให้เด็กอยากอ่านตาม

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันสังคม ทำหน้าที่ให้การศึกษาเฉพาะด้านของนักศึกษา นอกจากการเรียนการสอนแล้ว อาจารย์และบรรณารักษ์ต้องมีการร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการอ่าน กิจกรรมการแข่งขันด้านการอ่าน การจัดนิทรรศการหรือเชิญนักเขียนมาเป็นวิทยากรเพื่อพบปะพูดคุย จะช่วยให้นักศึกษาไม่ห่างหายจากการอ่าน รวมไปถึงห้องสมุดควรมีบรรยากาศที่เป็นดี และเชิญชวนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมหรือใช้ห้องสมุดเมื่อมีเวลาว่าง

4. ปัจจัยด้านเพื่อน เนื่องจากนักศึกษาเป็นกลุ่มวัยเรียนจะเชื่อและให้ความสำคัญกับเพื่อน ดังนั้นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการอ่านจากเพื่อน ได้แก่ การทำกิจกรรมร่วมกัน การชวนกันไปห้องสมุด หรือการแนะนำหนังสือแนวที่ชอบเหมือนกัน การเป็นที่ยอมรับของเพื่อนที่ชอบอ่านเหมือนกันจะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการอ่านเหมือนกัน เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านดิจิทัล

ความหมายของการอ่านดิจิทัล

ปัจจุบันข้อมูลข่าวสารที่อยู่เอกสารกำลังถูกแทนที่ด้วยสื่อดิจิทัลส่งผลให้การดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันขึ้นอยู่กับอุปกรณ์และสิ่งแวดล้อมทางดิจิทัล หรือที่เรียกว่า นิเวศน์ดิจิทัล คนรุ่นใหม่ใช้อุปกรณ์ดิจิทัลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้นทักษะดิจิทัลที่จำเป็นควบคู่ไปกับการเขียน การอ่านดิจิทัลคือการใช้สื่อและสารสนเทศ ซึ่งทักษะดิจิทัลนั้นเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมีความเข้าใจและใช้ประโยชน์ข้อมูลที่เป็นต่อการใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยสามารถเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรู้จักประยุกต์ แสวงหา สร้างความรู้ใหม่ได้ เมื่อเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ง่าย ทักษะที่จำเป็นอีกประการหนึ่ง คือ การเรียนได้ด้วยตนเอง (Self-directed learners) การเรียนรู้ที่เน้นตัวเองเป็นศูนย์กลาง เข้าใจ วางแผน และเรียนศาสตร์ที่ผู้เรียนสนใจ กระตือรือร้น เข้าเรียนเอง และทำโครงการของตัวเอง มากกว่าจะนั่งเฉยรอให้ครูเป็นผู้ป้อนข้อมูลให้ เมื่อเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การสื่อสารสะดวก ง่ายขึ้น จึงควรต้องมีทักษะการสื่อสาร ใช้อีเมล การส่งข่าวสารระหว่างกันด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มีการนำเสนอได้ดี ทำงานเป็นระบบ เข้าใจสังคมในโลกโซเชียลมีเดีย มีเครือข่ายที่ทำงานร่วมกัน เข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อมที่มีสองโลก โลกไซเบอร์และกายภาพ รู้จักตัวตนในโลกโซเชียล รู้คุณธรรม คติวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา เชื้ออาทรต่อกัน (ยง ภู่วรรณและยีน ภู่วรรณ, 2564) สำหรับการอ่านดิจิทัลได้มีนักวิชาการหลายคนให้ความหมายไว้หลายประการ ดังนี้

เกสเตอร์สัน (Kesterson, 2015) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านดิจิทัลเป็นการอ่านผ่านหน้าจออุปกรณ์ โดยมีอินเทอร์เน็ตเป็นตัวช่วยในการเข้าถึงหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ สารสนเทศจากเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์

เคอิกะ เอมิ โยสุเกะ และยูกิโกะ (Keiko et al., 2017) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านดิจิทัลเป็นการอ่านผ่านหน้าจออุปกรณ์แสดงผลหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ส่วนการดูวิดีโอหรือการเล่นเกมไม่ถือว่าการอ่านดิจิทัล ซึ่งการอ่านดิจิทัล คือ การอ่านข้อความหรือสื่อดิจิทัลต่าง ๆ เช่น การอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อีเมล สารสนเทศจากเว็บไซต์ สารสนเทศจากสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

ฮาเฮนล โกลด์ฮามเมอร์ นาวมานน์ และกรอฮเน (Hahnel, Goldhammer, Krohne, & Naumann, 2018) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านดิจิทัลเป็นการอ่านด้วยการใช้ลิงก์เชื่อมโยงไปถึงสารสนเทศที่ต้องการ

มาเดน (Maden, 2018) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านดิจิทัลเป็นการทำความเข้าใจกับข้อความหรือแหล่งมัลติมีเดียที่เป็นรูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเข้าถึงได้

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านดิจิทัลเป็นการใช้ประสาทตา หู การสัมผัส การเห็น การดู การฟังเพื่ออ่านหรือรับข้อความตัวอักษรผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภททั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์

ความหมายของพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล

การอ่านดิจิทัลเป็นการอ่านหรือรับข้อความตัวอักษรผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และพฤติกรรม หมายถึง การกระทำอกกับ-กิริยาหรืออาการที่แสดงออกจกภายนอกร่างกายหรือภายในความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ที่แสดงออกมาเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว บุคคลอื่นจะสังเกตหรือไม่สังเกต และไม่ว่าการกระทำนั้นจะพึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ก็ตาม ทั้งการพูด การเดิน การกระพริบตา การได้ยิน การเข้าใจ การรู้สึกโกรธ และการอ่านต่างเป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น (ฐิติมา ตระการรัศมี, 2550; มริน เปรมปรี, 2552; ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) โดยมีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมการอ่านไว้หลายประการ ดังนี้

วิทยา วิมลถนอม (2530) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมอ่านคือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นปกติอยู่เสมอ ได้แก่ การใช้เวลาเพื่อการอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือเพื่อแสวงหาความบันเทิง รวมไปถึงรสนิยมในการอ่านของคุณ

ณมิตร ไทยสามเสน (2550) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการอ่าน คือ การรับข่าวสารของผู้อ่านโดยใช้การอ่านเป็นสื่อกลางในการรับข่าวสารนั้น

กิตติมา พลเทพ (2560) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการอ่านเป็นการกระทำหรือการแสดงออกที่ชัดเจน สามารถมองเห็น สังเกตและบันทึกได้จากการอ่านหนังสือประเภทใด ๆ ที่สนใจและไม่สนใจ เป็นการใช้น้ำสื่อเพื่อประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน เพื่อความบันเทิง โดยพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ

ส่วนหนึ่งที่โลกเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยีทำให้การอ่านสื่อสิ่งพิมพ์กลายเป็นสื่อดิจิทัล รวมถึงสภาพแวดล้อมดิจิทัลส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลจึงทำให้เกิดกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เกิดโตในสภาพที่มีสิ่งแวดล้อมทางดิจิทัล หรือ ดิจิทัลเนทีฟ (Digital Natives) ซึ่งคนกลุ่มนี้อยู่ท่ามกลางของใช้ทางดิจิทัลที่มีให้เห็นตั้งแต่ของเล่น วิดีโอเกม เกมออนไลน์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ฯลฯ โดยใช้เวลาในชีวิตประจำวันอยู่ร่วมกับการใช้สื่อสังคมแบบใหม่ ๆ ในวิถีชีวิตปกติใหม่ เช่น การเรียนออนไลน์ สั่งสินค้า ใช้จ่ายออนไลน์ เป็นต้น ดิจิทัลเนทีฟจึงมีทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ในการใช้และสืบค้นสื่อสารสนเทศได้ดี สามารถทำกิจกรรมมากกว่าหนึ่งอย่างภายในเวลาเดียวกันได้ (Parallel process and multi-task) โดยไม่จำเป็นต้องทำตามลำดับ (Non-linear) มีความคุ้นเคยและชอบใช้เทคโนโลยีที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยารสุ่ม (Random access) และกลุ่มข้อมูลที่เชื่อมโยงเข้าไว้ด้วยกัน สามารถเข้าถึงข้อมูลอีกแหล่งหนึ่งโดยผ่านจากอีกแหล่งหนึ่ง (Hypertext) หากต้องการให้ดิจิทัลเนทีฟอ่านสนใจเนื้อหาที่น่าสนใจต้องมีตัวหนังสือน้อย ใช้จินตภาพอย่างอินโฟกราฟิกหรือคู่มือวีดิทัศน์ หากทำวีดิทัศน์เพื่อการเรียนการสอนต้องสั้น แยกเป็นส่วนย่อยและกระชับ ดังนั้นดิจิทัลเนทีฟกลุ่ม Evolving digital จึงมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตตลอดเวลา เริ่มจากการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นหาข้อมูล และใช้เพื่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม มีความคิดว่า อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อติดตามข่าวสาร ติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มเพื่อนหรือหาเพื่อนใหม่ รวมถึงใช้เพื่อการทำงานหรือรายงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน ชอบติดตามบล็อกเว็บบอร์ดพันทิป ไลฟ์สไตล์การแต่งตัวของคนดัง และถ่ายรูปพร้อมเช็คอินสถานที่ที่ไปลงสื่อสังคมออนไลน์ (Mindshare Thailand, 2014; We Are Social & Hootsuite, 2021; สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562)

จากความหมายของการอ่านดิจิทัลและพฤติกรรมการอ่านดังกล่าว จึงสรุปความหมายของพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลไว้ว่า การกระทำหรือแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับการอ่านดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล เนื้อหาของ

สารสนเทศดิจิทัล อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล ลักษณะการอ่านดิจิทัล ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล และเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล

วัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล

การอ่านเป็นการแสดงพฤติกรรมในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ โดยวัตถุประสงค์เพื่อสนองสิ่งที่อยากรู้ เมื่อได้อ่านหนังสือมาก ๆ เพื่อให้หายสงสัยในสิ่งที่อยากรู้ นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข่าวสารข้อเท็จจริง รวมไปถึงอ่านเพื่อให้เกิดความคิด (แม้นมาส ซวลิต, 2528; สุขุม เฉลยทรัพย์, 2531) แต่ละบุคคลย่อมมีวัตถุประสงค์ในการอ่านแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการนำประโยชน์ที่ได้จากการอ่าน แม้จะอ่านเรื่องเดียวกันแต่เมื่อวัตถุประสงค์แตกต่างกัน ความรู้ ความคิด และประโยชน์ที่ได้ย่อมแตกต่างกัน จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงสรุปวัตถุประสงค์การอ่านดิจิทัลได้ ดังนี้ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542; จิตยา ปิยภณท์, 2556; สมบัติ จำปาเงิน สำเนียง มณีกาญจน์, 2550; สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562)

1. เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยผู้อ่านต้องคิดวิเคราะห์แยกแยะ และประเมินสิ่งที่อ่านว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น เช่น การอ่านข่าว อ่านประกาศสำคัญ การอ่านป้ายโฆษณา เป็นต้น
2. เพื่อประกอบการเรียนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย อ่านเพื่อเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน การสอบกลางภาค และปลายภาคเรียน การทำรายงาน กิจกรรมหรือโครงการที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน โดยเป็นเนื้อหาที่ตรงตามหลักสูตรของระดับการศึกษาของผู้อ่าน
3. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้เรื่องที่น่าสนใจและอยากรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้มีมุมมองที่กว้างขึ้น ได้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจขยายความขอบเขตของความรู้ออกไปจากที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เข้าใจและรู้จักตนเองจนสามารถพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อส่งเสริมทักษะด้านอื่น ๆ นอกจากวิชาการ
4. เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน เพลิดเพลิน พักผ่อน คลายเครียด เน้นความบันเทิงคู่กับความรู้ ทำให้ได้แง่คิด และแรงบันดาลใจในการทำสิ่งต่าง ๆ เช่น การอ่านนิทาน การ์ตูน นวนิยาย สารคดี วรรณคดี เป็นต้น

5. เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเป็นหัวข้อสนทนาในการติดต่อพูดคุยกับครอบครัวหรือเพื่อน อาจเป็นหัวข้อสนทนาในการพูดคุยกับเพื่อนหรือครอบครัวเกี่ยวกับความรู้ การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ หรือเรื่องทั่วไป

ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล

เนื่องจากเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงทำให้ประเภทสารสนเทศในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์มีการผลิต ควบคุมในลักษณะดิจิทัล/ออนไลน์ เช่น หนังสือกลายเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารวิชาการ กลายเป็นวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์กลายเป็นวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งสารสนเทศดิจิทัลสามารถแบ่งประเภทได้ตามสถาบันที่ก่อกำเนิดหรือเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัลได้ ดังนี้ (จักรกฤษ ปิยะ, 2557; จันทนา ทองประยูร, 2551; จารุณี สุขชัย, 2550; ธีรศานต์ สหัสสพาศน์, 2554; มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2557; รพีภัทร มานะสุนทร, 2558; สมร ตาระพันธ์, 2543; สายใจ ทองเนียม, 2560; สำนักงานอุทยานการเรียนรู้, 2558ก; สิทธา อุปนิชิต, 2553)

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) หมายถึง เอกสารที่ตีพิมพ์รูปแบบของดิจิทัล สร้างขึ้นในคอมพิวเตอร์ มีคุณลักษณะพิเศษกว่าสิ่งพิมพ์หลายประการ และเนื้อหาสามารถเชื่อมโยงกับ ภายในหนังสือหรือภายนอกแหล่งข้อมูลภายนอก ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์และโต้ตอบกับผู้ใช้ เช่น แสดงผลด้วยภาพ ข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหว แบบทดสอบ และสามารถพิมพ์ออกมาในรูปแบบของเอกสารได้ เป็นต้น

2. วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ (E-journal) หมายถึง วารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ สารนิเทศทางวิชาการไว้ในรูปแฟ้มคอมพิวเตอร์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีกำหนดออกแน่นอนสม่ำเสมอ มี 3 รูปแบบ คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลซีดี-รอม เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์

3. นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-magazine) หมายถึง นิตยสารที่มีการจัดเก็บบันทึก และพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบแฟ้มคอมพิวเตอร์ กำหนดออกเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ส่วนใหญ่ออกเป็นรายสัปดาห์ รายปักษ์หรือรายเดือน มีขนาดเล็กกว่าหนังสือพิมพ์ ในส่วนของปกและการจัดหน้ามักใช้สีสดและรูปภาพสวยงาม เนื้อหาเกี่ยวข้องกับข่าวสาร ความรู้ สารคดี นวนิยาย และบันเทิง

4. หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (E-newspaper) หมายถึง ฐานข้อมูลที่บรรจุนำเสนอ คำคัญของข่าวเต็มรูปแบบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการได้ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ปกติเปรียบเสมือนการรวบรวมข่าวจากหนังสือพิมพ์ปกติมาไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การจัดแบ่งส่วนต่าง ๆ ของเนื้อหาเป็น เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ปกติแต่มีพื้นที่ไม่จำกัดในการเสนอจึงสามารถเก็บข้อมูลเชิงลึกและละเอียดกว่า

5. วิทยานิพนธ์/วิจัยอิเล็กทรอนิกส์ (E-Theses/E-thesis) หมายถึง เอกสารงานเขียนทางวิชาการที่เป็นผลงานการศึกษาวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาทั้งมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ มีการจัดเก็บบันทึกและพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบแฟ้มคอมพิวเตอร์

6. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) หมายถึง สื่อการเรียนรู้แบบใหม่ที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยนำเสนอบทเรียนแทนการสอบแบบเดิมที่ครูเป็นผู้นำเสนอ ในบทเรียนจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการเรียน เนื้อหา กิจกรรมและแบบฝึกหัด ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองทั้งรูปแบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline)

7. นวนิยายออนไลน์ (Novels Online) หมายถึง เรื่องราวที่แต่งขึ้นจากผู้เขียน มีการอธิบายเรื่องราวเป็นฉากและเป็นตอนผ่านตัวละคร ถูกเผยแพร่ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

8. การ์ตูนออนไลน์ (Cartoon Online) หมายถึง เรื่องแต่งตามจินตนาการของผู้เขียนที่ใช้ภาพวาดเป็นภาพประกอบเหตุการณ์ในเรื่อง หรือใช้ตัวละครในการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยมีตัวอักษรบรรยายประกอบ และมีตัวละครตัวอื่น ๆ ช่วยในการดำเนินเรื่อง

9. สารสนเทศบนเว็บไซต์ (Website) หมายถึง เว็บเพจ (Web page) หลาย ๆ หน้ามารวมกันในแหล่งเดียวกัน โดยเชื่อมโยงกันผ่านไฮเปอร์ลิงก์ (Hyperlink) ซึ่งเว็บเพจจะมีสื่อประสมต่าง ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ และเสียงรวม เป็นต้น หน้าแรกของเว็บไซต์เรียกว่า โฮมเพจ (Home page) และต้องเปิดใช้งานเว็บไซต์ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) เท่านั้น เช่น Chrome, Mozilla Firefox, Internet Explorer เป็นต้น

10. สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อดิจิทัลที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันในเครือข่ายสังคมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือเว็บไซต์ที่บุคคลทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กัน เช่น บล็อก ยูทูบ ฟลิคเกอร์ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ หรือพันทิป เป็นต้น

เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล

เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลมีความหลากหลายพบได้จากงานวิจัยของโจเนส (Jones, 2009) ลี (Lee, 2018) รอยเตอร์ พลัส (Reuters Plus, 2018) กฤษกร ขำคมเขตร์ (2556) กิตติมา พลเทพ (2560) ณตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล (2556) นฤพนธ์ ลิ้มปะนระนันต์กุล (2555) นฤมล เทพนวล (2558) นิธิศ ไสระฐี (2558) ปกัสร่า สามารถ (2560) และมาริน เปรมปรี (2552) ซึ่งสามารถจัดกลุ่มเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลได้ ดังนี้

1. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่กำลังศึกษา หมายถึง เนื้อหาตามหลักสูตรทางการศึกษาหรือเนื้อหาเฉพาะทางของสาขาที่นักศึกษากำลังศึกษาในปัจจุบัน

2. เนื้อหาที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจ หมายถึง เนื้อหาที่อยู่นอกเหนือจากหลักสูตรทางการศึกษาที่นักศึกษาที่มีความสนใจเป็นพิเศษ โดยเป็นเนื้อหาสหวิทยาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระความรู้จากศาสตร์ในสาขาที่แตกต่างกัน ไม่ได้จำกัดเพียงศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง

2.1 การศึกษา หมายถึง ทฤษฎีการศึกษา เนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีและการปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้ แนวทางการศึกษา การสร้างองค์ความรู้ การถ่ายทอดความรู้

2.2 ธุรกิจ การเงิน และเศรษฐกิจ หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของการบริหารธุรกิจ การเงิน การลงทุน การตลาด ธุรกิจระหว่างประเทศ การจัดการอุตสาหกรรม รวมไปถึงเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ

2.3 การเมืองและสถานการณ์สังคม หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อบังคับเหตุการณ์นั้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

2.4 เทคโนโลยี มือถือและคอมพิวเตอร์ หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีวิธีการใช้งานหรือเทคนิคการใช้โปรแกรมในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

2.5 สุขภาพ ความงามและอาหาร หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพร่างกาย การดูแลตัวเอง การใช้ผลิตภัณฑ์ความงาม การทำอาหาร ขนม และเครื่องดื่ม

2.6 จิตวิทยา และพัฒนาตนเอง หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีด้านจิตใจ ความคิด พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการพัฒนาด้วยการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเองในด้านต่าง ๆ

2.7 สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และพลังงาน หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมรอบตัวมนุษย์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น

2.8 ท่องเที่ยว หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว ภูมิอากาศ สภาพท้องถิ่น สภาพคน ความเป็นอยู่ของคน วิธีการเดินทาง

2.9 ศิลปะและวัฒนธรรม หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎี ประวัติความเป็นมาของศิลปะแต่ละประเภท และวิถีชีวิตของมนุษย์

2.10 กีฬา หมายถึง หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับกฎกติกาของกิจกรรมหรือการเล่นกีฬาที่กำหนดเพื่อใช้ในการแข่งขัน หรือการออกกำลังกายเสริมสร้างให้ร่างกายแข็งแรง หรือเพื่อความสนุกสนาน

2.11 แฟชั่นและการแต่งกาย หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นที่นิยมทั่วไปในระยะเวลาหนึ่ง และเครื่องแต่งกายที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสมัยนิยม

2.12 บันเทิง หมายถึง เนื้อหาที่เกี่ยวกับความสนุกสนาน ผ่อนคลายอารมณ์ คลายเครียด เช่น เกม ภาพยนตร์ ดนตรี เป็นต้น

อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล

อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล หมายถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเข้าถึงเนื้อหา สารสนเทศดิจิทัล (Kesterson, 2015; PwC, 2010; We Are Social & Hootsuite, 2021; จตุพร ระวังจิตร์ มุกิตา มาทมูล, 2561; ยุวดี ภู่อาลี, 2555; ศุภศิลาณี กุลจิตต์เจ็องส์, 2556; สุรศักดิ์ ปาเฮ, ม.ป.ป.) แบ่งออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

1. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (Personal Computer) หมายถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้คำนวณหรือประมวลผลข้อมูล มีความสามารถในการรับข้อมูล แล้วประมวลตามที่โปรแกรมหรือชุดคำสั่งกำหนด และแสดงผลพื้จอออกมาทางหน้าจอในรูปแบบข้อความ ตัวเลข ภาพ เสียง หรือทางเครื่องพิมพ์

2. คอมพิวเตอร์พกพา (Laptop) หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ใช้แบตเตอรี่ หรือใช้สายเพาเวอร์ AC น้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก การใช้งานเหมือนกับคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ แต่มีราคาสูงกว่า

3. สมาร์ทโฟน (Smartphone) หมายถึง โทรศัพท์มือถือที่มีคุณสมบัติพิเศษเพิ่มเติมมากกว่าคุณสมบัติของโทรศัพท์มือถือทั่วไป หน้าจอเป็นระบบสัมผัส (Touch-screen) ทำให้มีประสิทธิภาพพิเศษที่ช่วยสนับสนุนการใช้งานของผู้ใช้งานในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การรับส่ง อีเมล การจัดทำตารางนัดหมาย ปฏิทิน การถ่ายภาพ ฟังเพลง เป็นต้น หรืออาจเรียกได้ว่าเป็น การรวมตัวกันระหว่างโทรศัพท์มือถือกับคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก

4. แท็บเล็ต (Tablet) หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดพกพาที่มีขนาดเล็กกว่าคอมพิวเตอร์พกพา หน้าจอเป็นระบบสัมผัส เหมือนสมาร์ทโฟน โดยหน้าจอและแป้นพิมพ์เสมือน อยู่ในเครื่องเดียวกัน สามารถใช้งานร่วมกับปากกาสไตลัส และปากกาดิจิทัลได้

ลักษณะการอ่านดิจิทัล

ลักษณะการอ่าน หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการอ่านเนื้อหา โดยผู้อ่านจะพิจารณาว่า ลักษณะการอ่านแบบใดจะใช้กับเนื้อหาประเภทใด (Lyle, 1972) จึงสรุปลักษณะการอ่านดิจิทัลได้ ดังนี้ (Chen, Chen, Chen, Wey, 2013; Grellet, 1981; Hahnel, Goldhammer, Naumann, & Krohne, 2015; Huang & Liang, 2014; Liu, 2005; Liu & Huang, 2016; Shabani et al., 2011; สิตรา ศรีเหรา, 2560)

1. อ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการ (Scanning reading) หมายถึง การอ่านเพื่อสรุปประเด็นหลักและจับใจความสำคัญของเรื่องอย่างรวดเร็ว เพื่อตัดสินใจว่าจะอ่านโดยละเอียดหรือไม่ โดยอ่านเฉพาะบางข้อความเท่านั้น ซึ่งดูเฉพาะหัวข้อหรือคำสำคัญ โดยผู้อ่านจะใช้การเคลื่อนไหวสายตาอย่างรวดเร็วจากบรรทัดบนสู่บรรทัดล่างโดยข้ามคำ กลุ่มคำ และประโยคที่ไม่สำคัญเพื่อค้นหาเฉพาะเนื้อหาที่ต้องการ เช่น ชื่อคน ตัวเลข วันที่ ชื่อสถานที่ เป็นต้น เมื่อเจอข้อความที่ต้องการผู้อ่านจะหยุดอ่านทันที

2. อ่านแบบละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Intensive reading) คือการอ่านเพื่อดึงข้อมูลที่สำคัญเฉพาะเจาะจง และทำความเข้าใจกับทุกรายละเอียดของเนื้อหาที่อ่าน เช่น อ่านบทความข่าว โพสต์บล็อก เป็นต้น

3. การอ่านแบบกว้างขวาง (Extensive reading) คือ การอ่านเฉพาะเนื้อหาที่ผู้อ่านสนใจ โดยอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาไม่ได้เน้นเนื้อหาจุดใดจุดหนึ่งเป็นพิเศษ เน้นอ่านที่เป็นเรื่องยาวเพื่อความเพลิดเพลิน เช่น อ่านนวนิยาย การ์ตูน เป็นต้น

4. การอ่านแบบเจาะลึก (In-depth reading) หมายถึง การอ่านที่ต้องใช้ความละเอียดในการอ่านสูง ต้องใช้เวลาอย่างมากในการทำความเข้าใจในแต่ละข้อความ หลังจากอ่านแล้วอาจอ่านทบทวนอีกครั้งเพื่อค้นหาประเด็นสำคัญ เช่น การอ่านเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ซึ่งผู้อ่านต้องใช้สายตาสัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์ทุกตัว บางตอนอาจจะต้องอ่านซ้ำบางตอนอาจจะต้องอ่านเร็ว และบางตอนอาจจะต้องย้อนกลับมาอ่าน 2-3 ครั้ง หรือการอ่านเงื่อนไขและข้อตกลงในการให้บริการต่าง ๆ เป็นต้น

5. การอ่านแบบตามลำดับเนื้อหา (Linear reading) หมายถึง การอ่านเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบตามลำดับ เช่น อ่านเนื้อหาจากด้านซ้ายไปขวาหรือจากบนลงล่างตามลำดับหรือตั้งแต่หน้าแรกจนถึงหน้าสุดท้ายของเนื้อหา เป็นต้น

6. การอ่านแบบไม่ตามลำดับเนื้อหา (Non-Linear reading) หมายถึง การอ่านเนื้อหาตั้งแต่ต้น แล้วข้ามไปอ่านเนื้อหาตอนจบก่อนอ่านเนื้อหาตอนกลาง เช่น อ่านนวนิยายตอนแรกแล้วผู้อ่านต้องการรู้ตอนจบของเรื่องก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่องตอนกลาง เป็นต้น

ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล

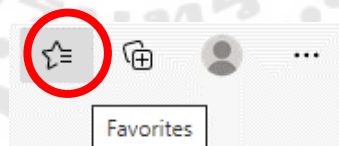
ในปัจจุบันแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมทุกประเภทจะมีฟังก์ชันการใช้งานควบคู่ไปด้วยกัน ดังนั้น ฟังก์ชันเปรียบเสมือนตัวช่วยอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมร่วมกับโปรแกรม ซึ่งชื่อเรียกฟังก์ชันในแต่ละโปรแกรมอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน แต่วิธีการใช้งานเหมือนกัน เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล (Bold &

Wagstaff, 2017; Cuillier & Dewland, 2014; Khatri, 2020; Liesaputra, Witten, & Bainbridge, 2009; Liu & Huang, 2016; Loizides & Buchanan, 2008; Shabani et al., 2011; Yin, Uosaki, Chu, Hwang et al., 2017; นิธิศ ไสระฐี, 2558;อุไรภรณ์ ทองมาก และอาจารย์ นาโค, 2553) ผู้วิจัยจึงรวบรวมฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัลจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่าน โดยแบ่งได้ ดังนี้

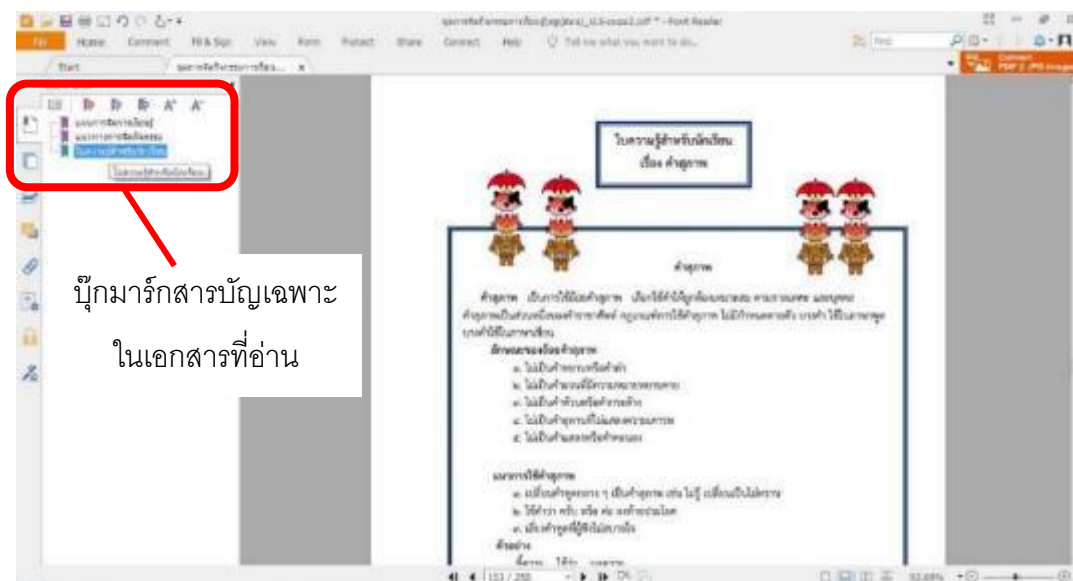
1. การใช้บุ๊กมาร์ก (Bookmark) คือ ฟังก์ชันการบันทึกลิงก์ของเว็บไซต์ที่ผู้อ่านต้องการเก็บไว้ค้นในภายหลัง นอกจากนี้บุ๊กมาร์กยังสามารถส่งออก (Export) บู๊คมาร์กเก็บไว้ได้ในกรณีที่จะลงระบบปฏิบัติการใหม่ และนำเข้า (Import) บู๊คมาร์กที่บันทึกไว้ให้สามารถใช้ประโยชน์ต่อได้อีกด้วย ซึ่งในแต่ละแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมอาจมีฟีเจอร์เดียวกันแต่ใช้ชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น Google Chrome และ Firefox เรียกฟังก์ชันนี้ว่า Bookmark ส่วน Internet explorer หรือ Microsoft edge เรียกว่า Favorites เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบุ๊กมาร์กที่ใช้ในโปรแกรมการอ่านเอกสาร Portable Document Format (PDF) อย่าง Adobe Acrobat หรือ Foxit Reader ทำหน้าที่คล้ายสารบัญ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถสร้างบุ๊กมาร์กและเรียกดูหน้าของเอกสารได้ตามต้องการโดยไม่ต้องไล่เองทีละหน้า

ภาพประกอบ 2 ฟังก์ชันบุ๊กมาร์กของเว็บเบราว์เซอร์ Google Chrome

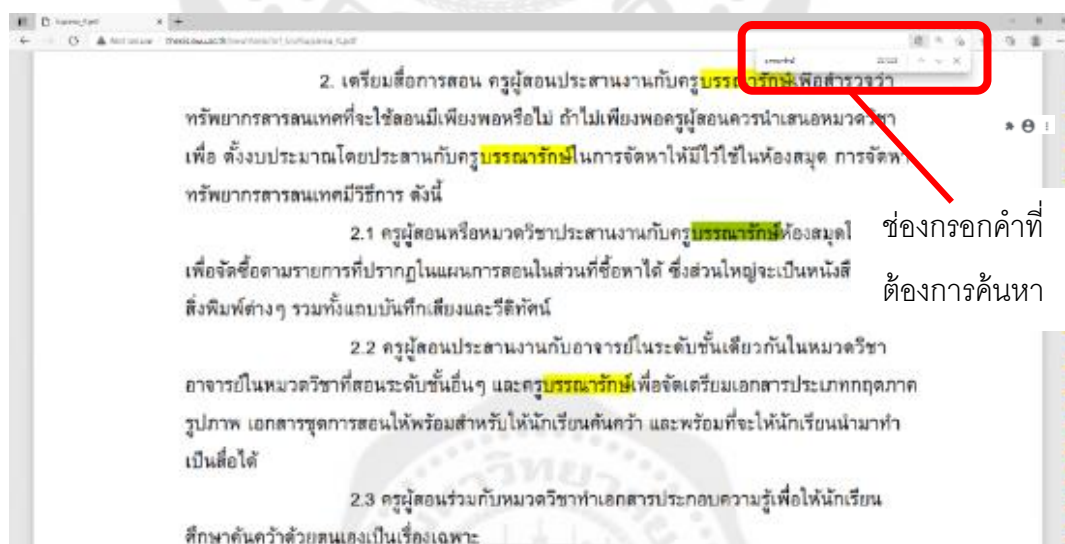

ภาพประกอบ 3 ฟังก์ชันบุ๊กมาร์กของเว็บเบราว์เซอร์ Microsoft edge

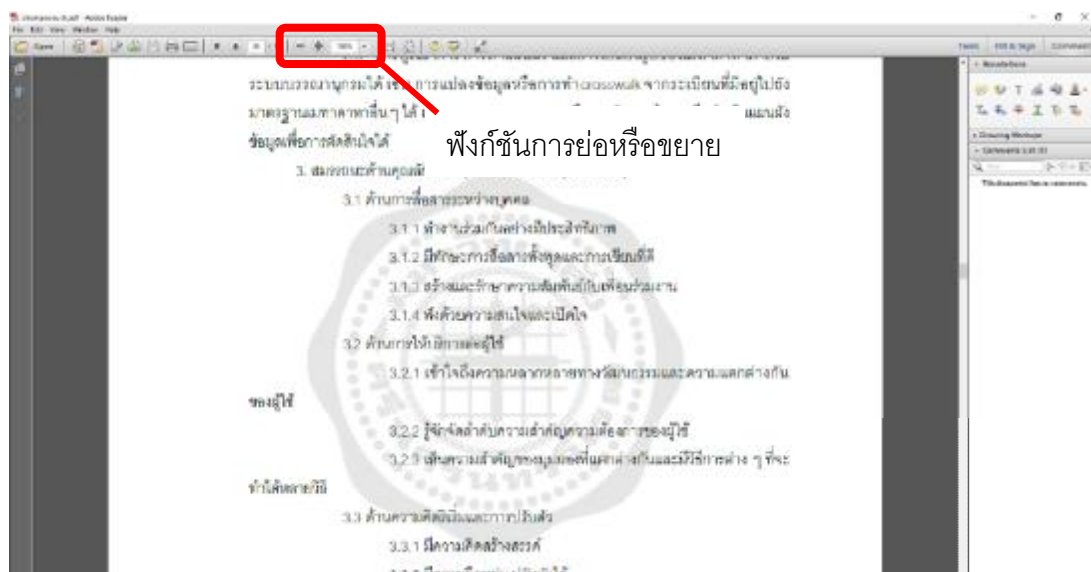
ภาพประกอบ 4 ฟังก์ชันปุ่มมาร์กของโปรแกรม Foxit Reader

2. การค้นหาคำภายในหน้าที่อ่าน (Word search) คือ ฟังก์ชันการค้นหาคำที่ต้องการในเนื้อหาดิจิทัล ซึ่งผู้อ่านสามารถใช้ฟังก์ชันนี้โดยใช้คำสั่งค้นหา (Find) หรือใช้คีย์ลัดด้วยการกดปุ่ม Ctrl+f จากนั้นพิมพ์คำที่ต้องการค้น จะปรากฏคำหรือข้อความ โดยมีไฮไลต์เน้นข้อความในหน้าเนื้อหาที่อ่าน และจำนวนคำค้นนั้นมีทั้งหมดกี่คำในเอกสาร ผู้อ่านสามารถไล่สายตาเพื่อเลือกอ่านเฉพาะเนื้อหาที่ปรากฏใกล้คำค้น โดยไม่ต้องอ่านเนื้อหาทั้งหมด

ภาพประกอบ 5 ฟังก์ชันค้นหาคำภายในหน้าที่อ่านของเว็บเบราว์เซอร์ Microsoft edge

3. การย่อ/ขยายหน้าจอหรือตัวอักษร (Zoom in/Zoom out) คือ ฟังก์ชันปรับขนาดเนื้อหาดิจิทัลให้พอดีกับหน้าจอของอุปกรณ์ที่อ่าน สำหรับคอมพิวเตอร์และคอมพิวเตอร์พกพาใช้ฟังก์ชันนี้ด้วยการมองหาเปอร์เซ็นต์หรือเครื่องหมายลบ (-) เพื่อย่อเนื้อหาในหน้าจอให้มีขนาดเล็กลงหรือกดเครื่องหมายบวก (+) เพื่อขยายเนื้อหาให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ส่วนสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตใช้ฟังก์ชันนี้ด้วยการใช้ 2 นิ้วแตะที่หน้าจอ แล้วบีบนิ้วเข้าหากันเพื่อย่อเนื้อหาให้มีขนาดเล็กลง หรือแยกนิ้วออกจากกันเพื่อขยายเนื้อหาให้มีขนาดใหญ่ขึ้น

ภาพประกอบ 6 ฟังก์ชันการย่อหรือขยายของเว็บเบราว์เซอร์ Adobe Reader

4. การคลิกลิงก์ข้อมูลเชื่อมโยง (Hyperlink) จากเนื้อหาที่อ่านไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ คือ ฟังก์ชันการเชื่อมโยงระหว่างเว็บเพจหรือเอกสารจากหน้าหนึ่งไปยังอีกหน้าหนึ่ง โดยใช้คำข้อความ หรือรูปภาพกราฟิกเป็นตัวเชื่อมโยง ซึ่งคำ ข้อความ หรือรูปภาพกราฟิกนั้นมักมีสีเส้นหรือรูปแบบที่โดดเด่นกว่าข้อความรอบข้าง ซึ่งผู้อ่านสามารถคลิกที่คำ ข้อความหรือรูปภาพจากหน้าเนื้อหานั้นเพื่อเชื่อมโยงไปยังเอกสารหรือเว็บเพจอื่นปลายทางที่กำหนดไว้

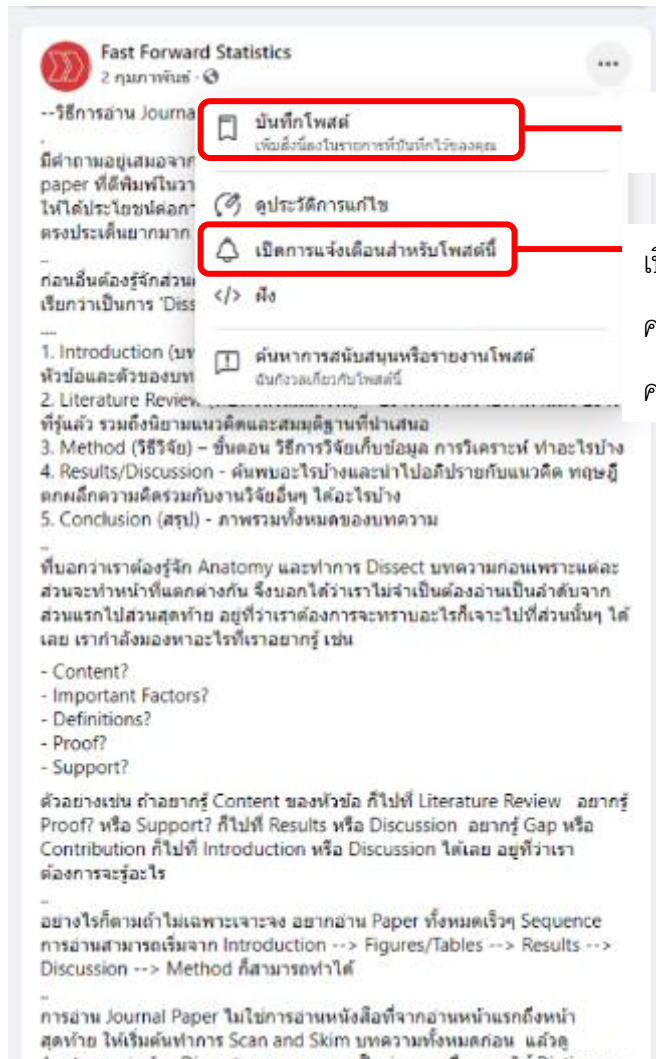
ภาพประกอบ 7 ลิงก์ข้อความและลิงก์รูปภาพกราฟิกในเว็บ ACM Digital Library

5. การปักหมุด (Memorizing reading location) คือ ฟังก์ชันการจดจำบรรทัดกระดาษที่อ่านค้างไว้ เพื่อความสะดวกในการติดตามและกลับมาอ่านในครั้งต่อไป โดยไม่ต้องมาไล่หาบรรทัดกระดาษสนทนาที่อ่านค้างไว้ ฟังก์ชันนี้มักใช้กับบรรทัดกระดาษสนทนาที่มีช่องแสดงความคิดเห็นของผู้อ่าน ซึ่งอาจมีชื่อเรียกต่างกัน และใช้สัญลักษณ์ต่างกัน เช่น พันทิป เดกดีและทวิตเตอร์จะใช้คำว่าปักหมุดในเนื้อหาที่อ่านล่าสุด โดยพันทิปจะใช้สัญลักษณ์รบบิ้นสีเหลือง ส่วนทวิตเตอร์ใช้สัญลักษณ์หมุด ซึ่งเป็นการปักหมุด (Pin to your profile) ทวิตที่ผู้อ่านชอบให้ข้อความที่ปักหมุดมาอยู่ด้านบนสุดในหน้าโปรไฟล์ของผู้อ่าน ในขณะที่เฟซบุ๊กจะใช้เปิดการแจ้งเตือนสำหรับโพสต์นี้ (Turn on notifications for this post) เมื่อมีคนมาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม จะขึ้นแจ้งเตือนให้ผู้อ่านทราบหรือใช้การบันทึกโพสต์ (Save post) ในกรณีต้องการกลับมาอ่านที่หลัง แต่ไม่ต้องการให้ขึ้นแจ้งเตือนของเฟซบุ๊ก เป็นต้น

ภาพประกอบ 8 ธงปักหมุดในเว็บพันทิป

ที่มา: <https://pantip.com/topic/32064299>

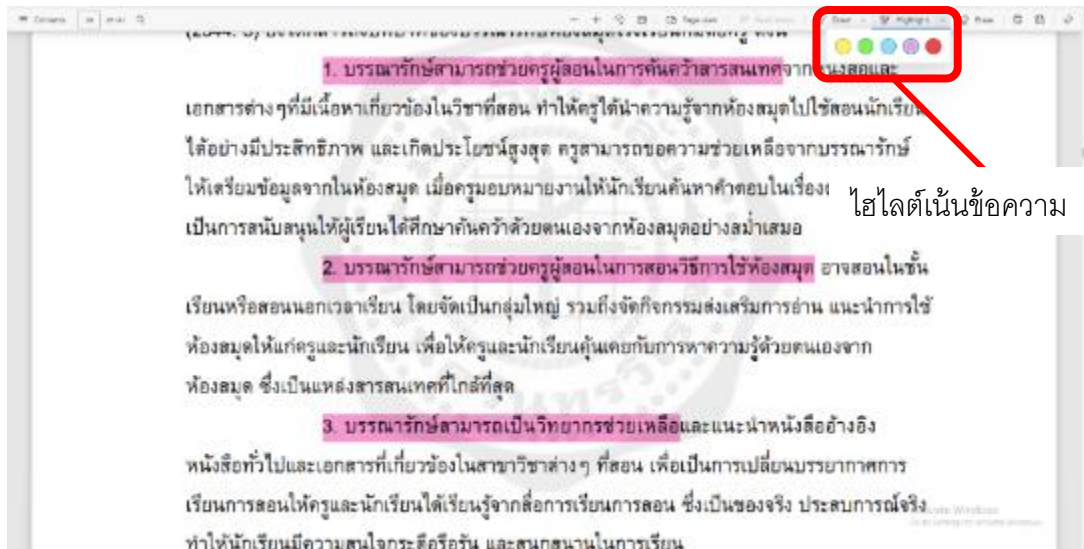

บันทึกโพสต์กรณีไม่ต้องการให้แจ้งเตือน

เปิดแจ้งเตือน ในกรณีต้องการอ่าน
ความคิดเห็นเพิ่มเติม เมื่อมีคนแสดง
ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ภาพประกอบ 9 ฟังก์ชันการบันทึกโพสต์หรือเปิดแจ้งเตือนโพสต์ในเฟซบุ๊ก

6. การทำไฮไลต์เน้นข้อความ (Highlighting) คือ ฟังก์ชันแถบสีที่ใช้สำหรับเน้นข้อความที่สำคัญหรือข้อความที่น่าสนใจให้สะดวกในการกลับมาอ่านทบทวนในครั้งถัดไป บางแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมมีสีให้เลือกตามความชอบผู้อ่าน สำหรับฟังก์ชันนี้มักใช้ในเอกสารประเภท Portable Document Format (PDF)

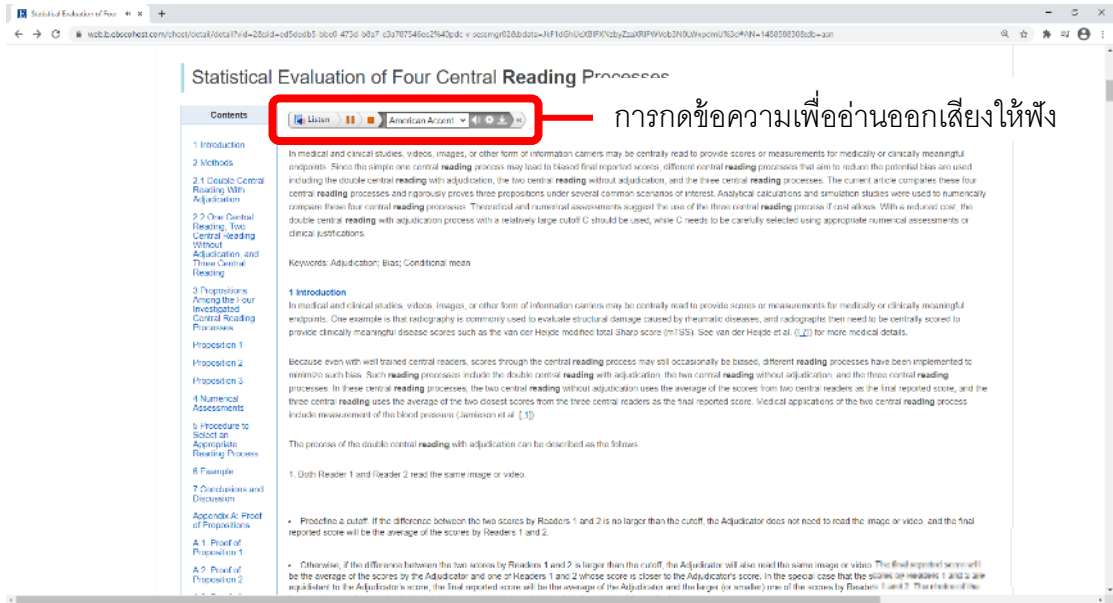

ภาพประกอบ 10 ฟังก์ชันไฮไลต์เน้นข้อความ

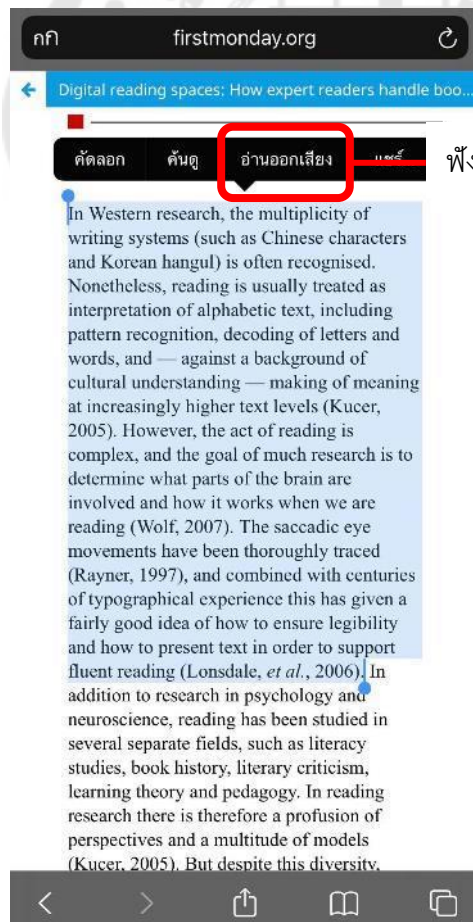
7. การกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟัง (Text-to-Speech) คือ ฟังก์ชันสังเคราะห์เสียงจากข้อความ (Text-to-Speech Synthesis: TTS) สำหรับคอมพิวเตอร์และคอมพิวเตอร์พกพาใช้งานด้วยการกดคัดลอก (Copy) เนื้อหาดิจิทัลไปวาง (Paste) ในเว็บไซต์ที่เราต้องการอ่านให้ฟัง เช่น Google translate, ttsdemo.com เป็นต้น ส่วนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตใช้งานด้วยการกดค้างที่เนื้อหาที่คัดลอกจะขึ้นป๊อปอัพ ให้เลือก อ่านให้ฟัง หลังจากนั้นจะมีเสียงอ่านข้อความที่ผู้อ่านเลือก ซึ่งสามารถอ่านได้ทั้งหลากหลายภาษา สามารถเปลี่ยนความเร็วของเสียงได้ สามารถเลือกเสียงเป็นเสียงผู้หญิงหรือผู้ชายและเสียงสูงต่ำ ข้อดีของฟังก์ชันนี้ช่วยให้ผู้อ่านที่ต้องการฝึกภาษาสามารถฟังสำเนียงพูดของเจ้าของภาษาได้ มีการนำมาประยุกต์ใช้กับโปรแกรมสำหรับผู้พิการทางสายตา และลดอาการปวดตาของผู้อ่าน

ภาพประกอบ 11 ฟังก์ชันฟังในเว็บ google translate

ภาพประกอบ 12 ฟังก์ชันการกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟังของเว็บ ebscohost.com

ฟังก์ชันกดข้อความเพื่อนอ่านให้ฟัง

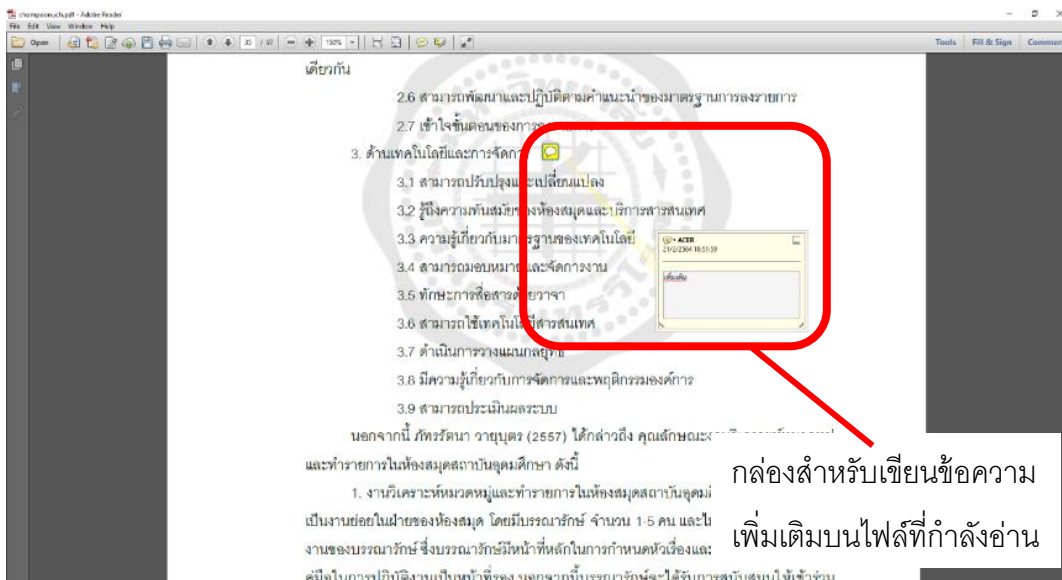
ภาพประกอบ 13 ฟังก์ชันการกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟังบนสมาร์ตโฟน

8. การแบ่งปัน (Share) คือ ฟังก์ชันที่ผู้อ่านต้องการแบ่งปันเนื้อหาดิจิทัลที่น่าสนใจไปยังแอปพลิเคชันหรือโปรแกรมอื่น ๆ ให้เพื่อนหรือเก็บข้อมูลไว้อ่านในภายหลัง ส่วนใหญ่ใช้สัญลักษณ์ลูกศรชี้ไปด้านใดด้านหนึ่งหรือลูกศรชี้ขึ้นออกจากกรอบสี่เหลี่ยม เช่น การแบ่งปันจากเฟซบุ๊กมาไลน์หรือจากพันทิปมาหน้าเฟซบุ๊ก เป็นต้น

ภาพประกอบ 14 ฟังก์ชันแชร์ในเฟซบุ๊ก

9. การเขียนข้อความเพิ่มเติมบนไฟล์ที่กำลังอ่าน (Sticky Notes) คือ ฟังก์ชันเขียนข้อความอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมหรือสรุปใจความสำคัญของบนไฟล์เนื้อหาดิจิทัลที่กำลังอ่านเพื่อใช้ในการทบทวนหรือเตือนความจำเมื่อกลับมาอ่านทบทวนภายหลัง ฟังก์ชันนี้มักใช้ในเอกสารประเภท Portable Document Format (PDF)

ภาพประกอบ 15 ฟังก์ชันการเขียนข้อความเพิ่มเติมบนไฟล์ที่กำลังอ่าน

10. การสแกนคิวอาร์โค้ด (QR Code) คือ สัญลักษณ์สี่เหลี่ยมที่ต้องใช้อุปกรณ์ที่มีกล้องถ่ายภาพสแกนเพื่อเข้าถึงลิงก์ของเว็บไซต์ปลายทาง ซึ่งอาจเป็น URL ของเว็บไซต์ เนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านมีความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ต้องพิมพ์ชื่อเว็บไซต์

11. การหมุนหน้าจอแนวตั้งหรือแนวนอน ฟังก์ชันนี้ใช้กับสมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต โดยการจับอุปกรณ์เอียงมาด้านซ้ายหรือขวา เพื่อปรับขนาดของเนื้อหาดิจิทัลที่อ่านให้เป็นแนวตั้งหรือแนวนอนตามความถนัดของผู้อ่าน

วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล

การอ่านเนื้อหาดิจิทัลสามารถบันทึกข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการได้ในระหว่างที่อ่านและหลังอ่านเนื้อหา โดยข้อมูลที่บันทึกสามารถนำไปทบทวนหรือเก็บไว้นำไปใช้ประโยชน์ในภายหลัง ซึ่งนักศึกษาแต่ละคนอาจมีวิธีการบันทึกข้อมูลแตกต่างกันแล้วแต่จุดประสงค์ของการใช้ประโยชน์ของข้อมูลนั้น การบันทึกอาจบันทึกเป็นข้อความสั้น ๆ จากเรื่องที่อ่านด้วยความเข้าใจ อาจจดแบบสรุปรายละเอียดหรือเพิ่มเติมตัวอย่างให้พอเข้าใจ (สมบัติ จำปาเงินและสำเนียง มณีกาญจน์, 2542) จึงแบ่งวิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล ได้ ดังนี้ (Brick & Holmes, 2008; Khatri, 2020; Language-Learner Computer Interactions : Theory, methodology and CALL applications, 2016; Mangen, 2018; Shabani et al., 2011; Stacy & Cain, 2015; กิตติมา พลเทพ, 2560)

1. การคัดลอกข้อมูลจากหน้าที่อ่านและวางข้อมูลลงในโปรแกรมอื่น เช่น Microsoft Word, Excel เป็นต้น โดยผู้อ่านสามารถปรับและแก้ไขเนื้อหาได้

2. การจับภาพหน้าจอ (Capture) เป็นการบันทึกเนื้อหาด้วยการจับภาพหรือถ่ายภาพหน้าจอที่แสดงผลอยู่ในขณะนั้น สามารถบันทึกได้ทั้งแบบรูปภาพและวีดิทัศน์

3. การบันทึก (Save) เนื้อหาหรือไฟล์เนื้อหาที่ต้องการไว้ในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ฮาร์ดไดรฟ์ แฟลชไดรฟ์ เป็นต้น เพื่ออ่านข้อมูลแบบออฟไลน์ ซึ่งการบันทึกในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลนั้นสามารถเรียกดูข้อมูลได้ตลอดเวลา แม้ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

4. การบันทึกข้อมูลที่ต้องการไว้ในพื้นที่ออนไลน์ เช่น คลาวด์ สังคมออนไลน์ เป็นต้น หากบันทึกข้อมูลด้วยวิธีนี้จำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อในขณะที่บันทึกข้อมูลและเรียกดูข้อมูล เมื่อมีปัญหาในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจะทำให้ไม่สามารถเรียกดูข้อมูลที่บันทึกไว้ได้

5. การสั่งพิมพ์ (Print) เนื้อหาที่อ่านออกมาเป็นกระดาษ หากบันทึกด้วยวิธีนี้ผู้อ่านสามารถเลือกพิมพ์ข้อมูลเนื้อหาทั้งหมดหรือพิมพ์เฉพาะหน้าเนื้อหาที่ผู้อ่านต้องการได้

6. การอ่านเนื้อหาดิจิทัลจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ แล้วจดบันทึกด้วยมือใส่กระดาษหรือสมุดโน้ต

7. อ่านอย่างเดียว ไม่มีการบันทึกเก็บไว้

เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล

ปัจจุบันการอ่านสารสนเทศดิจิทัลมีความสะดวกและเอื้อต่อผู้อ่านในหลายด้าน เช่น การค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์แล้ว ห้องสมุดหลายแห่งได้เปิดให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ และบริการยืมคืนสารสนเทศดิจิทัลผ่านออนไลน์ เป็นต้น (ณัฐรวีร์ สูดยอด, 2556) จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงรวบรวมและสรุปเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลได้ ดังนี้ (Liu & Huang, 2016; Yin, Uosaki, Chu, Hwang et al., 2017; Yin, Uosaki, Chu, Hwang et al., 2017; จรดปกรณ์ กีรกุลกำจร, 2554; ฐิติพร สำราญศาสตร์ ตรีตาภรณ์ มะโนลิ อัยรดา สถิตกุล, 2561; นฤพนธ์ ลิ้มปะอนันต์กุล, 2555; นฤมล เทพนวล, 2558; นิตติยา ศรีคง, 2556; ไบบัว นามสุข, 2555; สหจร เพชรวิโรจน์ชัย, 2562)

1. สามารถเข้าถึงและอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ ส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากสามารถเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัลผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ทำให้การผลิตเนื้อหาผ่านสื่อดิจิทัลมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ และลดต้นทุนในเรื่องของการผลิตกระดาษและหมึกพิมพ์

2. อ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการ และสามารถอ่านได้ทุกที่ทุกเวลา และมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตเป็นตัวช่วยในการเชื่อมต่อเพื่อเข้าถึงข้อมูล รวมถึงสามารถย้อนกลับมาดูเนื้อหาดิจิทัลได้ในภายหลัง

3. มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่มีสมาร์ทโฟนเป็นของตนเอง เมื่อต้องการข้อมูลอะไรสามารถสืบค้นได้ทันที

4. เนื้อหาดิจิทัลอ่านแล้วสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งสารสนเทศภายนอกได้สะดวกรวดเร็ว เพราะเนื้อหาดิจิทัลที่น่าสนใจ ส่วนใหญ่มีแหล่งข้อมูลอ้างอิง จึงทำให้นเนื้อหาดิจิทัลมีความหลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5. สารสนเทศดิจิทัลมีความทันสมัย และทันเหตุการณ์ ซึ่งเนื้อหาดิจิทัลส่วนใหญ่มีการอัปเดตแบบเรียลไทม์ อีกทั้งปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์มีพื้นที่ให้ผู้อ่านสามารถโต้แย้งโต้เถียง เรื่องราว ความรู้ เหตุการณ์และประสบการณ์ของผู้อ่าน จึงทำให้นเนื้อหาดิจิทัลเกิดขึ้นจำนวนมากในเวลาอันสั้น

6. มีฟังก์ชันช่วยอำนวยความสะดวกในการอ่านและบันทึกข้อมูลไว้อ่านในภายหลังได้ เช่น การย่อหรือขยายหน้าจอ การค้นหาเฉพาะคำ การอ่านออกเสียงให้ฟัง การคลิกลิงก์ข้อมูลเชื่อมโยงจากเนื้อหาที่อ่านไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากการอ่านสิ่งพิมพ์ที่ไม่มีฟังก์ชันอำนวยความสะดวก ฟังก์ชันที่ช่วยในการอ่านจึงเป็นข้อได้เปรียบของสื่อดิจิทัลที่สื่อสิ่งพิมพ์ไม่มี

7. ข้อมูลดิจิทัลสามารถสามารถเก็บในออนไลน์ได้ ทำให้เก็บรักษาง่าย ประหยัดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูลและสามารถเรียกดูข้อมูลดิจิทัลได้ตลอดเวลา

8. ในระหว่างที่อ่านเนื้อหาผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านช่องแสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้อ่านบนสารสนเทศดิจิทัลพบได้บ่อยในสื่อสังคมออนไลน์

9. ผู้อ่านไม่ต้องเสียเวลาไปหาข้อมูลจากตัวเล่ม ซึ่งต้องเดินทางออกไปหาที่ห้องสมุด เนื่องจากการอ่านดิจิทัลสามารถใช้อุปกรณ์ในการเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัลได้ทันที ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

10. มีความสะดวกในการพกพาไปนอกสถานที่ ซึ่งเนื้อหาดิจิทัลจะอยู่ในความจำของอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลหรือพื้นที่จัดเก็บออนไลน์ ดังนั้นการพกพาเนื้อหาดิจิทัลจึงมีความสะดวกกว่าการพกตัวเล่มสื่อสิ่งพิมพ์

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล จึงอุปสรรคหรือข้อจำกัดในเรื่องของปัจจัยส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายนอกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงหรืออ่านสารสนเทศดิจิทัลต่อไปได้ ไม่รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อตีความ เพื่อทำความเข้าใจ หรือความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ส่งผลต่อการอ่านโดยแบ่งปัญหาในการอ่านดิจิทัลเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. **ปัญหาส่วนบุคคล** หมายถึง ข้อจำกัดส่วนบุคคลที่มีผลต่อการอ่านดิจิทัล สรุปได้ดังนี้ (Foasberg, 2011; Liu & Huang, 2016; Moon, Yun, Yoon, Park et al., 2017; กิตติมา พลเทพ, 2560; ยง ภู่วรรณและเย็น ภู่วรรณ, 2564)

1.1 ไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว เนื่องจากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่มีราคาสูง ซึ่งผู้อ่านที่ยังเป็นนักศึกษาบางส่วนยังไม่มีรายได้ที่แน่นอน จึงไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะซื้ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นของตนเอง

1.2 มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมเกี่ยวกับค่าอินเทอร์เน็ตหรือการซื้อสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ เนื่องจากอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัลนั้นต้องเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัล รวมถึงสารสนเทศดิจิทัลที่นักศึกษาต้องการ แต่ทางหอสมุดของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาสังกัดไม่ได้บอกรับไว้หรือไม่ได้จัดซื้อไว้

1.3 ปัญหาสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์เป็นเวลานานย่อมมีผลต่อสุขภาพได้ โดยใช้สายตารับแสงจากจอภาพมาก ทำให้กล้ามเนื้อตามมีปัญหา รวมถึงมีอาการตาแห้ง แสบตา และการระคายเคืองตา ตาพร่า บางรายมีน้ำตาไหล บางรายมีผลต่อสายตาในเรื่องการมองเห็น ทั้งที่เป็นแบบชั่วคราวและระยะยาว รวมถึงการจัดวางอุปกรณ์ไม่ได้ระดับ ทำให้ผู้อ่านมองหน้าจอในลักษณะก้มเป็นเวลานานส่งผลกับการบาดเจ็บที่ต้นคอ กระดูกคอ ไหล่ หลัง และการนั่งในท่าที่ไม่ถูกสุขลักษณะหรือนั่งไม่มีพนักพิง ทำให้เกิดการเมื่อยล้าได้ง่าย อาการปวดหลัง ปวดเอว ปวดเมื่อยตามร่างกาย

1.4 ปัญหาทางด้านภาษาต่างประเทศในการอ่านดิจิทัล โดยเฉพาะสารสนเทศประเภทบทความวิจัยหรือวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ในฐานะข้อมูลส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งนักศึกษาบางส่วนไม่ถนัดภาษาต่างประเทศ

1.5 ไม่ทราบวิธีการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ อาจเกิดได้จากผู้อ่านเลือกใช้คำสืบค้นที่กว้างหรือแคบเกินไป รวมถึงไม่ทราบวิธีการใช้งานฐานข้อมูลงานวิจัยหรือไม่ทราบแหล่งฐานข้อมูล

2. ปัญหาจากภายนอก หมายถึง ข้อจำกัดจากสังคมภายนอกที่กำหนดขอบเขตในการใช้งานของผู้อ่าน หรือสิ่งรบกวนที่มีผลต่อเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัล สรุปได้ดังนี้ (Herzberg, 1998; Liu & Huang, 2016; Picard, 2014; สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563)

2.1 การถูกจำกัดสิทธิไม่ให้ดาวน์โหลดสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการอ่าน ซึ่งเนื้อหาดิจิทัลบางเรื่องจำกัดสิทธิการใช้งานเฉพาะด้านหรือติดเรื่องลิขสิทธิ์ หากต้องการอ่านต้องชำระเงินเท่านั้น

2.2 เนื้อหาสารสนเทศดิจิทัลที่มียังไม่ตรงกับความต้องการ โดยเนื้อหาที่ผู้อ่านต้องการสืบค้นอาจยังไม่แพร่หลายหรือเป็นที่นิยม ซึ่งเนื้อหาเรื่องนั้นอาจมีข้อมูลน้อยหรือเนื้อหา นั้นยังไม่ได้มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ

2.3 มีโฆษณาที่มารบกวนในขณะที่กำลังอ่านหรือกำลังเข้าถึงหน้าที่ใช้งาน โดยเฉพาะโฆษณาแบนเนอร์ที่สร้างรายได้ให้แก่เจ้าของแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ เนื่องจากโฆษณาเหล่านี้มักตั้งขึ้นมาบดบังเนื้อหาดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้ใช้เกิดความรำคาญเมื่อเข้าใช้งาน

2.4 สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า เชื่อมต่อยากหรือหลุดบ่อยในขณะที่ใช้งาน ทำให้ไม่สามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้าในการเชื่อมต่อหรือใช้งานอินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมาก ทำให้เกิดการแย่งสัญญาณกันในบางพื้นที่หรืออาจจะมาจากการที่ความอดทนในการรอของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีค่อนข้างต่ำ ทำให้ผู้ใช้งานรู้สึกว่าการอินเทอร์เน็ตช้าก็เป็นได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฟอสเบิร์ก (Foasberg, 2011) ศึกษาการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยควีนส์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์บนเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Reader) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1,705 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดอื่นมากกว่าเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ในการอ่านมากที่สุดคือ เพื่อความบันเทิง เพื่อประกอบการเรียน และเพื่อทำรายงาน เหตุผลที่เลือกอ่านมากที่สุด คือ พกพาได้ มีความสะดวกในการทำงาน สามารถจัดเก็บข้อมูลในอุปกรณ์ได้ มีฟังก์ชันเสริมใช้ควบคู่กับการอ่าน และสามารถกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟัง ส่วนปัญหาใน

การอ่านมากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายของผู้อ่าน เช่น ค่าอินเทอร์เน็ต ค่าอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ค่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการ เป็นต้น และการอาการปวดตาจากใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเวลานานเกินไป

ชาบานี นาเดอริการาจ และเรซา (Shabani, Naderikharaji, & Abedi, 2011) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอกในอิหร่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก มหาวิทยาลัยอิสฟาฮาน จำนวน 280 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปริญญาเอกมีลักษณะการอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการมากที่สุด รองมาคือ อ่านแบบไม่ตามลำดับเนื้อหา อ่านแบบตามลำดับของเนื้อหา และอ่านแบบเจาะลึก ตามลำดับ นักศึกษาปริญญาโทมีลักษณะการอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการมากที่สุด รองมาคือ อ่านแบบไม่ตามลำดับเนื้อหา อ่านแบบเจาะลึก และอ่านแบบตามลำดับของเนื้อหา ตามลำดับ โดยพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาที่ศึกษาในคณะแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการอ่านและการพิมพ์สารสนเทศออกมาแตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่ระดับการศึกษาและเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการอ่าน ลักษณะการอ่าน การเขียนอธิบายเนื้อหา และการพิมพ์สารสนเทศออกมาไม่แตกต่างกัน แต่การเลือกอ่านระหว่างสื่อดิจิทัลกับสื่อสิ่งพิมพ์มีความแตกต่างกัน

เฉิน และเคอ (Chen & Ke, 2016) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยครูแห่งชาติไต้หวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลในด้านปัจจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่าน อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล การแบ่งปันข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาโทและเอก มหาวิทยาลัยครูแห่งชาติไต้หวัน จำนวน 15 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนิสัยการอ่านของนักศึกษา คือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนอ่าน ครอบครัว ห้องสมุด มหาวิทยาลัย และความคาดหวังจากสังคม อุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล คือ คอมพิวเตอร์พกพา สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ แหล่งข้อมูลทางวิชาการที่ใช้ คือ ฐานข้อมูลของห้องสมุด และอินเทอร์เน็ต และนักศึกษามีการแบ่งปันเนื้อหาดิจิทัลผ่านอีเมล เฟซบุ๊ก ไลน์ ครอบป็อกซ์ (Dropbox) อีเวอร์โน้ต (Evernote)

หลิว และหวง (Liu & Huang, 2016) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการอ่าน : พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ใช้สมาร์ทโฟนในประเทศจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลผ่านสมาร์ทโฟน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยวง
 ชาน จำนวน 205 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเลือกอ่านสื่อ
 ดิจิทัลมากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงข้อดีของการอ่านดิจิทัล คือ สะดวกในการพกพา สามารถใช้ได้
 ทุกที่ทุกเวลา และสามารถเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัลได้ทันที นักศึกษามีลักษณะการอ่านแบบรวดเร็วโดย
 ค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการมากที่สุด แต่อ่านแบบเจาะลึกกลับมีระดับต่ำลง ส่วน
 ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล คือ การปักหมุดตำแหน่งเนื้อหาที่ยังอ่านไม่จบ บัญชีมาร์ก
 การย่อ/ขยายหน้าจอ การทำไฮไลต์เน้นข้อความ การแชร์ และการกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้
 ฟัง ปัญหาในการอ่านดิจิทัล คือ ความเร็วในการดาวน์โหลดค่อนข้างช้า เนื้อหาดิจิทัลที่มีไม่ตรง
 ความต้องการ ค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเมื่อมีการดาวน์โหลดข้อมูล มีโฆษณาบรบกวนและ
 ไม่ทราบวิธีการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ และนักศึกษามีลักษณะการอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อจับ
 หาคำเฉพาะมากขึ้น แต่มีลักษณะการอ่านแบบเจาะลึกน้อยลง

บอลด์ และแวกสตาฟ (Bold & Wagstaff, 2017) ศึกษาการใช้อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล
 กับความต้องการของผู้อ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์กับสื่อดิจิทัล
 และการใช้ฟังก์ชันในการอ่านดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 510 คน
 เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนใช้แท็บเล็ตในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด
 โดยมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อประกอบการเรียนหรือการทำงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อ
 ความเพลิดเพลิน อุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด คือ แท็บเล็ต ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการ
 อ่านดิจิทัลมากที่สุด คือ การใช้บัญชีมาร์ก การค้นหาคำภายในหน้าที่อ่าน และการทำไฮไลต์เน้น
 ข้อความ ตามลำดับ

เคโกะ เอมิ โยสุเกะ และยูกิโกะ (Keiko, Emi, Yosuke, & Yukiko, 2017) ศึกษาพฤติกรรมการ
 การอ่านและความชอบในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา
 พฤติกรรมการอ่าน และความชอบในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัลของประชาชน และศึกษา
 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านและความชอบในการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน
 อายุ 18-69 ปี ในประเทศญี่ปุ่น จำนวน 1,755 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย
 พบว่า ประชาชนที่ใช้เวลากับการอ่านดิจิทัลมากกว่าอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ส่วนกลุ่มที่มี
 การอ่านดิจิทัลมากที่สุดคือ กลุ่มคนอายุระหว่าง 18-29 ปี โดยอ่านสื่อดิจิทัลจากเว็บไซต์ บล็อก
 อีเมล สื่อสังคมออนไลน์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์
 ตามลำดับ วัตถุประสงค์ในการอ่าน คือ เพื่อประกอบการเรียนหรือการทำงาน และความ
 เพลิดเพลิน ประชาชนส่วนใหญ่มีลักษณะอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่

ต้องการ อ่านแบบตามลำดับเนื้อหา อ่านแบบละเอียดเพื่อความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง อ่านแบบเจาะลึก

คุตูป อิกบาล และอุลลาห์ (Qutab, Iqba, & Ullah, 2017) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและการใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์และวิทยาการจัดการ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยปัญจาบ จำนวน 1,321 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า อุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้ในการอ่านดิจิทัล คือ คอมพิวเตอร์พกพา คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ สมาร์ทโฟน และแท็บเล็ต ประเภทสารสนเทศดิจิทัลที่นักศึกษาชายอ่านมากที่สุด คือ เว็บไซต์ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร วิทยานิพนธ์ ส่วนประเภทสารสนเทศดิจิทัลที่นักศึกษาหญิงอ่านมากที่สุด คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ อิเล็กทรอนิกส์ ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล คือ บัญมาร์ก การค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่าน ไฮไลต์ข้อความ วิธีการบันทึกข้อมูล คือ พิมพ์เนื้อหาออกมาเป็นกระดาษ และคัดลอกและวางข้อมูลลงในโปรแกรมอื่น ส่วนปัญหาในการอ่านดิจิทัล คือ ไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ได้เมื่ออยู่ห่างจากมหาวิทยาลัย ไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้าเชื่อมต่อยาก ไม่ทราบวิธีการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ

ซนโยไวยี โนวโทนี และซาโบ (Szentgyörgyvölgyi, R., Novotny, E., & Szabó, K. 2017) ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านและการเขียนบนสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านและการเขียนของนักศึกษา กลุ่มอย่าง คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประเทศฮังการีกับเซอร์เบีย จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว คือ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์พกพา คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และแท็บเล็ต ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินกับสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาเป็นเรื่องยาว เพราะสามารถสัมผัสกับตัวเล่มและสะดวกในการทำไฮไลต์หรือจดบันทึก แต่จะเลือกอ่านสื่อดิจิทัลเฉพาะเนื้อหาสั้น ๆ และโดยมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อประกอบการเรียน เพราะมหาวิทยาลัยใช้หนังสือเรียนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนอุปกรณ์ใช้ในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์พกพา เวลาที่ใช้ในการอ่าน 3-4 ชั่วโมง เหตุผลที่ในรูปแบบดิจิทัล เพราะว่ามีเนื้อหาดิจิทัลมีความทันสมัย สะดวกในการจัดเก็บข้อมูลและพกพาติดตัวไปที่อื่น สามารถใช้เวลาว่างระหว่างวันในการเข้าถึงเนื้อหาดิจิทัล และข้อมูลส่วนใหญ่สามารถดาวน์โหลดได้ฟรี เหตุผลที่ไม่ชอบอ่านดิจิทัล เนื่องจากการจ้องจอ

อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นานเกินไปทำให้มีอาการปวดหัวและปวดตา และค่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการมีราคาสูง

ลี (Lee, 2018) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัลของประชาชนในประเทศสิงคโปร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน แรงจูงใจและอุปสรรคในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรอายุ 20 ปีขึ้นไป เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 3,515 คน และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 163 คน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัลเพื่อความเพลิดเพลินและบันเทิง โดยใช้เวลาอย่างน้อย 30 นาที ประเภทสารสนเทศที่อ่านมากที่สุด คือ ข่าวในสื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ชายชอบอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ กีฬา การเมือง ธุรกิจและการเงิน ส่วนผู้หญิงชอบอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แฟชั่น ความงาม และอาหารเพื่อสุขภาพ แรงจูงใจในการอ่าน คือ อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้การอ่านเป็นเรื่องสนุกและผ่อนคลาย อุปสรรคในการอ่าน คือ ดูทีวี ดิจิทัลหรือวิดีโอออนไลน์แทนการอ่าน หรือทำกิจกรรมอย่างอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ผลการศึกษายังพบว่า ประชากรที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน

พีและเค (P. & K., 2018) ศึกษาสมรรถนะในการอ่านดิจิทัลและการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเกรละ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรี จำนวน 426 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์พกพาในการอ่านมากที่สุด รองลงมา คือ สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ แท็บเล็ต ตามลำดับ โดยนักศึกษาเพศชายมีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าเพศหญิง เช่น การค้นหาข้อมูลออนไลน์โดยใช้เครื่องมือค้นหา จัดเก็บข้อมูลในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ดาวนโหลดและบันทึกไฟล์จากเว็บ แสดงความคิดเห็นหรือไฮไลต์ข้อความเมื่ออ่านเนื้อหา ใช้ฟังก์ชันค้นหา ใช้สื่อสังคมออนไลน์ บัญชีมาร์กการใช้ไฮเปอร์ลิงก์เชื่อมโยงเนื้อหาอื่น เป็นต้น

คาตริ (Khatri, 2020) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาปริญญาตรีในวิทยาลัยสหศึกษาและมหาวิทยาลัยเดลี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา จำนวน 506 คน รวม 12 วิทยาลัยสหศึกษาและมหาวิทยาลัยเดลี เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีลักษณะการอ่านอย่างรวดเร็วแบบจับใจความสำคัญมากที่สุด รองมา คือ อ่านไม่เป็นลำดับ มักใช้ฟังก์ชันบุ๊กมาร์กและบันทึกข้อมูลด้วยการดาวนโหลดเนื้อหาที่อ่านแล้วการบันทึกลงอุปกรณ์ที่อ่าน และสิ่งพิมพ์เนื้อหาออกมาในรูปแบบของ

เอกสาร นักศึกษาใช้สมาร์ทโฟนในการอ่านมากที่สุด รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์พกพา คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และแท็บเล็ต ตามลำดับ

งานวิจัยในประเทศ

จรดปกรณ กิรกุลกำธร (2554) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านดิจิทัลแมกกาซีนของสมาชิกนิตยสารในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะประชากร พฤติกรรมการอ่าน เนื้อหาที่อ่าน รูปแบบของดิจิทัล และประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่เป็นสมาชิกดิจิทัลแมกกาซีน จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประชากรที่อ่านส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงอายุ 20-29 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี พฤติกรรมของผู้อ่านส่วนใหญ่อ่านดิจิทัลแมกกาซีนแมกซิม โดยเป็นสมาชิกรวม 3-4 ปี อัตราการดาวน์โหลด 4-5 เล่ม เนื้อหาอ่านมากที่สุดคือ ภาพประกอบ ภาพแฟชั่น บทสัมภาษณ์บุคคล และชื่อเรื่องที่น่าสนใจจากหน้าปก รูปแบบของดิจิทัลที่ต้องการมากที่สุด คือ การออกแบบเรียบง่าย สบายตา และเหตุผลที่อ่านมากที่สุด คือ ไม่เสียค่าใช้จ่าย สะดวกรวดเร็ว และเข้าถึงง่าย ใช้เวลาอ่าน 20-40 นาทีต่อครั้ง

พรพรรณ จันทรแดง (2554) พฤติกรรมการอ่านของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ความสนใจในการอ่าน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน และทัศนคติต่อการอ่านของนิสิต กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 484 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสนใจอ่านข่าวจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด มีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ใช้เวลาอ่าน 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมงต่อครั้ง โดยนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมและความสนใจในการอ่านแตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่ศึกษาในคณะต่างกันมีพฤติกรรมและความสนใจในการอ่านไม่แตกต่างกัน

นฤพนธ์ ลิ้มปนะอนันต์กุล (2555) ศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตกับพฤติกรรมการอ่านนิตยสารออนไลน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านนิตยสารออนไลน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ คนทำงานอายุ 18-40 ปี จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่มีเหตุผลที่เลือกอ่านมากที่สุด คือ สะดวกในการเรียกใช้งาน มีลูกเล่นน่าสนใจ สะดวกในการซื้อ และเนื้อหาดึงดูดใจ โดยอ่านนิตยสารมากที่สุดคือ แฟชั่น/ไลฟ์สไตล์ บันเทิง ท่องเที่ยว เทคโนโลยี สุขภาพ/ความงาม อาหาร การศึกษา และธุรกิจตามลำดับ ใช้เวลาในการอ่าน 1-2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ไบบัว นามสุข (2555) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านกับความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์จากนวนิยายออนไลน์ของเยาวชนไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะและ

พฤติกรรมการอ่านนวนิยายออนไลน์ของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนอายุ 11-25 ปี จำนวน 397 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลจากการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่ออ่านนวนิยายออนไลน์มา 3.71 ปี ใช้เวลาอ่านเฉลี่ย 2 ชั่วโมง 55 นาที ความพึงพอใจจากการอ่านออนไลน์มากที่สุด คือ เข้าถึงได้ง่าย ค้นหาได้ง่าย ประหยัดเงิน และสามารถมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ โดยเยาวชนที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน แต่เพศ อายุ ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

กฤษกร ขำคมเขตร์ (2556) ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อพฤติกรรมการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 396 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์พกพาในการอ่านมากที่สุด รองมา คือ สมาร์ทโฟน ประเภทหนังสือที่อ่านมากที่สุด คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ นวนิยายอิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ และเนื้อหาที่อ่านบนอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือ การเรียนและการศึกษา

นิตติยา ศรีคง (2556) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจในการอ่านและการใช้ประโยชน์จากการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับและการใช้ประโยชน์จากการอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จำแนกตามลักษณะทางประชากร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ 6 แห่ง จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่อ่านส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาในคณะวิทยาการจัดการ ระดับชั้นปีที่ 1 นักศึกษามีเหตุผลที่เลือกอ่านมากที่สุดคือ ได้รับข่าวสารเร็วทันสมัย ประหยัดค่าใช้จ่าย และย้อนกลับมาดูใหม่ได้ตามต้องการ นิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ใช้เวลาอ่านครั้งละไม่เกิน 30 นาที โดยเปิดอ่านข่าวสารและมีการแชร์ข่าวสารในเฟซบุ๊กผ่านสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต ประเภทข่าวที่อ่านมากที่สุดคือ ข่าวบันเทิง ข่าวอาชญากรรม และข่าวการศึกษา นักศึกษาใช้ประโยชน์ในการอ่านมากที่สุดคือ เพื่อติดตามข่าวสาร เพื่อการหาข้อมูลข่าวสารย้อนหลัง เพื่อความบันเทิงและผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำรายงาน การศึกษา การวิจัย และเพื่อใช้เป็นหัวข้อใน

การปฏิสัมพันธ์ในสังคม โดยที่นักศึกษาที่ชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการเปิดรับ ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์แตกต่างกัน

จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ในด้านวัตถุประสงค์การใช้ ประเภทของทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ สถานที่ใช้ การเรียนรู้วิธีการใช้ ความถี่ในการใช้ ระยะเวลาในการใช้ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก จำนวน 144 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการอ่านมากที่สุด เพื่อประกอบการทำรายงานในรายวิชาเรียน และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประเภทที่อ่านมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ เหตุผลที่เลือกอ่านมากที่สุด คือ เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สามารถใช้ได้ทุกที่ที่มีระบบเครือข่าย มีข้อมูลที่ตรงกับความต้องการ ข้อมูลที่ได้มีความทันสมัย วิธีการบันทึกข้อมูลมากที่สุดคือ บันทึกไว้ในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พิมพ์ออกมาในรูปเอกสาร และส่งเข้าอีเมล ใช้เวลาอ่านครั้งละ 1 ชั่วโมงขึ้นไป ปัญหาที่พบในการอ่านคือ มีข้อจำกัดในด้านการอ่านภาษา การดาวน์โหลดข้อมูลช้า และอินเทอร์เน็ตช้าของบ่อย

นฤมล เทพนวล (2558) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนิสิต ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน และความคิดเห็นต่อสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 180 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตอ่านเพื่อสอบผ่านในวิชาหรือหลักสูตรที่เรียน และอ่านเนื้อหาสาระมากที่สุดคือ เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ศิลปะและดนตรี อาหาร สุขภาพ การพัฒนาตนเอง การเมืองและท่องเที่ยวตามลำดับ ประเภทที่อ่านมากที่สุดคือ วิทยานิพนธ์/งานวิจัย และนิตยสาร/วารสาร แหล่งที่ใช้ในการอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์คือ อินเทอร์เน็ต ใช้เวลาอ่านมากกว่า 60 นาทีต่อครั้ง ส่วนความเห็นของนิสิต พบว่า มีความสนใจในการอ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับปานกลาง

นิธิศ โสระฐี (2558) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านนิตยสารดิจิทัลของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านนิตยสารดิจิทัลของสตรี กลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีที่มีอายุ 21-60 ปี ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สตรีส่วนใหญ่อ่านนิตยสารดิจิทัลผ่านสมาร์ทโฟน และอ่านนิตยสารกลุ่มบันเทิงและแฟชั่นสำหรับวัยรุ่น ส่วนเนื้อหาคอลัมน์ที่ความสนใจมากที่สุด คือ คอลัมน์แฟชั่นและ

การแต่งตัว ท่องเที่ยว อาหาร ความงาม บันเทิง สุขภาพ ช่างสังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีและ วัฒนธรรมตามลำดับ ใช้เวลาในการอ่านครั้งละ 10-20 นาที นิตยสารดิจิทัลมีรูปแบบที่สนับสนุน การอ่าน คือ เนื้อหาที่มีความทันสมัย มีภาพประกอบเคลื่อนไหวได้ มีเนื้อหาเหมือนกับแบบรูปเล่ม มีป๊อปอัพเพิ่มเติม และมีเสียงประกอบหรือเสียงบรรยายเนื้อหา องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีที่ใช้ ในการอ่านมากที่สุด คือ การค้นค่าและการย่อ/ขยายหน้าจอรองมา คือ การอ่านได้ทั้งแนวตั้งและ แนวนอน การอ่านในแนวตั้งหรือแนวนอน บัญมาร์ก การเชื่อมโยงไปเนื้อหาไปสู่สังคมออนไลน์อื่น ๆ สามารถบันทึกข้อมูลไปสู่ข้อมูลภายนอก และส่งพิมพ์เนื้อหาออกมาได้

พรพรรณ จันทร์แดง (2558) พฤติกรรมการใช้สื่อใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ทักษะคิด ความคิดเห็น ปัญหาการใช้สื่อ ใหม่ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม ทักษะคิด ความคิดเห็น ปัญหาการใช้สื่อใหม่ จำแนกเพศและ ชั้นปี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 408 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้สื่อสังคมออนไลน์ในระดับปานกลาง เฉลี่ยวันละ 5 ชั่วโมง และมีทัศนคติและปัญหาในการใช้สื่อใหม่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนักศึกษามีปัญหาใน การใช้สื่อใหม่ในเรื่องของปัญหาสุขภาพมากที่สุด โดยนักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรม และทัศนคติไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหาในการใช้สื่อใหม่แตกต่างกัน

สมหญิง มงคลธง (2558) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏใน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่สนับสนุนการอ่าน และ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่สนับสนุนการอ่านกับพฤติกรรมการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร จำนวน 399 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษาใช้เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม กูเกิลในระดับมากที่สุด และใช้เพื่อความบันเทิงใน ระดับมากที่สุด รองมา คือ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสาร เพื่อทำการบ้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และเพื่อ เตรียมสอบในวิชาที่เรียน ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนการอ่านในระดับมาก คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ปัจจัยด้านห้องสมุด และสถาบันการศึกษา และนักศึกษาที่กลุ่มสาขาต่างก็มี พฤติกรรมการอ่านโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมการอ่าน แตกต่างกัน

ภัทริรา สุวรรณโค (2559) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนิสิตคณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิต เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือ และเพื่อเสนอแนวทางจัดกิจกรรม

ส่งเสริมการอ่านที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะวิทยาการสารสนเทศ จำนวน 535 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตเลือกอ่านสื่อดิจิทัลผ่านสมาร์ตโฟน มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทที่อ่านมากที่สุด คือ เว็บไซต์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิตยสาร อิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ มีวัตถุประสงค์ในการอ่านมากที่สุด คือ เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมตามความสนใจของตนเอง ทำรายงานหรือแบบฝึกหัด ค้นคว้าเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้สอน และทำวิจัยหรือโปรเจค ใช้เวลาในการอ่าน 1-3 ชั่วโมงต่อครั้ง

กิตติมา พลเทพ (2560) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 15 โรงเรียน รวม 385 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ผ่านสมาร์ตโฟน ประเภทหนังสือที่อ่านมากที่สุด คือ หนังสือความรู้ทั่วไป โดยเนื้อหาสาระที่อ่าน คือ การศึกษา ท่องเที่ยว สุขภาพ ธรรมชาติ และสถานการณ์ทางสังคม ตามลำดับ วัตถุประสงค์ในการอ่านมากที่สุด คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ รongลงมา คือ เพื่อความเพลิดเพลิน และเพื่อประกอบการเรียน ตามลำดับ เหตุผลที่อ่านมากที่สุด คือ ได้รับความสะดวกในการเลือกอ่าน ประหยัดค่าใช้จ่าย และประหยัดเวลา ตามลำดับ นักเรียนมีลักษณะการอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการและมีวิธีบันทึกข้อมูลด้วยการคัดลอกและวางข้อมูลที่สำคัญลงอุปกรณ์ที่อ่าน สิ่งพิมพ์เนื้อหาออกมาในรูปของเอกสารการจดบันทึกด้วยมือ และไม่มีการบันทึก ใช้เวลาอ่านแต่ละครั้ง 10-60 นาที มีปัญหาในการอ่านมากที่สุด คือ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า รongลงมา คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ไม่ตรงกับความต้องการ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือดาวน์โหลด มีปัญหาทางด้านภาษา และไม่มีอุปกรณ์ส่วนตัว ตามลำดับ

สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ และสินทรัพย์ ยืนยาว (2560) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสนใจในการอ่าน พฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและทัศนคติต่อการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปริญญาตรี 350 คน เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านสื่อจากอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์ในการอ่านมากที่สุด คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเพลิดเพลิน และเพื่อความเข้าใจเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน และเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้เวลาอ่านวันละ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง นักศึกษาที่มีสาขาและระดับชั้นปีแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านและพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล ในต่างประเทศและในประเทศไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน การใช้ทรัพยากรสารสนเทศดิจิทัล การเปิดรับ ความพึงพอใจ การใช้ประโยชน์ และการใช้อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษาปริญญาตรี โท เอกและประชาชนทั่วไป ซึ่งมีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือทั้งแบบสอบถามและสัมภาษณ์ ผลการวิจัยจึงจำแนกพฤติกรรมออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการอ่าน ได้แก่ งานวิจัยของบอลด์ แวกสตาฟ (Bold & Wagstaff, 2017) เคโกะ เอมิ โยสุเกะ ยูกิโกะ (Keiko et al., 2017) จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ แสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) และนฤมล เทพนวล (2558) พบว่า ผู้อ่านมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อค้นคว้าประกอบการทำรายงานและประกอบการเรียน ส่วนงานวิจัยของฟอสเบิร์ก (Foasberg, 2011) ลี (Lee, 2018) และสมหญิง มงคลธง (2558) พบว่า ผู้อ่านมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อความบันเทิงในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2554) ภัทริศา สุวรรณโค (2559) กิตติมา พลเทพ (2560) สมศักดิ์ พันธุ์ศิริและสินทรัพย์ ยืนยาว (2560) พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะตามความสนใจของตนเอง นอกเหนือจากการเรียนในหลักสูตร

2. ประเภทสารสนเทศดิจิทัลที่อ่าน ได้แก่ งานวิจัยของคุตูป อิกบาล และอุลลาห์ (Qutab et al., 2017) พบว่า นักศึกษาอ่านสารสนเทศบนเว็บไซต์และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษกร ชำคมเขตร์ (2556) พบว่า นักศึกษาอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด ส่วนงานวิจัยของลี (Lee, 2018) พบว่า ประชาชนอ่านข่าวในสื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเคโกะ เอมิ โยสุเกะ ยูกิโกะ (Keiko et al., 2017) และภัทริศา สุวรรณโค (2559) ที่พบว่า ผู้อ่านเลือกอ่านสารสนเทศบนเว็บไซต์มากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหญิง มงคลธง (2558) พบว่า นักศึกษาใช้สื่อสังคมออนไลน์ในระดับมากที่สุด ในขณะที่งานวิจัยของจิตตานันท์ กวนชัยภูมิ แสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) และนฤมล เทพนวล (2558) พบว่า นักศึกษาอ่านวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด

3. เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลที่อ่าน คือ ได้แก่ งานวิจัยของกฤษกร ชำคมเขตร์ (2556) และกิตติมา พลเทพ (2560) พบว่า นักศึกษาอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนและการศึกษามากที่สุดในขณะที่งานวิจัยของนฤพนธ์ ลิ้มปะนะอนันต์กุล (2555) พบว่า ผู้อ่านอ่านเนื้อหาแพชั่นไลฟ์สไตล์มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของนิธิศ ไสระฐี (2558) พบว่า ผู้อ่านอ่านเนื้อหาแพชั่นและ

การแต่งตัว ส่วนงานวิจัยของนฤมล เทพนวล (2558) พบว่า นักศึกษาอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มากที่สุด

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล ได้แก่ งานวิจัยของคาตรี (Khatri, 2020) นิตติยา ศรีคง (2556) นิธิศ ไสระฐี (2558) และภัทริศา สุวรรณโค (2559) พบว่า ผู้อ่านใช้สมาร์ตโฟนในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของชนโยไวยี โนโวทนี และซาโบ (Szentgyörgyvölgyi et al., 2017) เฉิน เคอ (Chen & Ke, 2016) และกฤษกร ชำคมเขตร์ (2556) พบว่า นักศึกษาใช้คอมพิวเตอร์-พกพาในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด และงานวิจัยของบอลด์และเวกสตาฟ (Bold & Wagstaff, 2017) พบว่า ประชาชนแท็บเล็ตในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด

5. ลักษณะการอ่านดิจิทัล ได้แก่ งานวิจัยของซาบานี นาเดอริคาราจและเรซา (Shabani et al., 2011) หลิวและฮวง (Liu & Huang, 2016) คาตรี (Khatri, 2020) และกิตติมา พลเทพ (2560) พบว่า ผู้อ่านมีลักษณะการอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการมากที่สุด

6. ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล ได้แก่ งานวิจัยของหลิว และฮวง (Liu & Huang, 2016) พบว่า นักศึกษาต้องการให้เพิ่มฟังก์ชันการปักหมุดตำแหน่งเนื้อหาที่ยังอ่านไม่จบมากที่สุด ในขณะที่งานวิจัยของบอลด์และเวกสตาฟ (Bold & Wagstaff, 2017) พบว่า ผู้อ่านใช้บุ๊กมาร์กมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของนิธิศ ไสระฐี (2558) พบว่า ผู้อ่านใช้การค้นคำและการย่อ/ขยายหน้าจอในการอ่านมากที่สุด

7. วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล ได้แก่ งานวิจัยของคาตรี (Khatri, 2020) จิตตานันท์ กวนชัยภูมิและแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) พบว่า นักศึกษามีการบันทึกข้อมูลด้วยการดาวน์โหลดเนื้อหาที่อ่านแล้วบันทึกในอุปกรณ์มากที่สุด เช่นเดียวกับงานวิจัยของกิตติมา พลเทพ (2560) พบว่า นักเรียนมีการคัดลอกและวางข้อมูลที่สำคัญลงอุปกรณ์ที่อ่านมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของนิธิศ ไสระฐี (2558) พบว่า ผู้อ่านมีการจัดการกับนิตยสารที่อ่านด้วยการแบ่งปันการเชื่อมโยงไปเนื้อหาไปสู่แอปพลิเคชันอื่นมากที่สุด

8. เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล ได้แก่ งานวิจัยของชนโยไวยี โนโวทนี และซาโบ (Szentgyörgyvölgyi et al., 2017) และนิตติยา ศรีคง (2556) พบว่า เหตุผลที่นักศึกษารับรู้ในการอ่านในรูปแบบดิจิทัล เพราะว่าเนื้อหาดิจิทัลมีความทันสมัย ในขณะที่งานวิจัยของฟอสเบิร์ก (Foasberg, 2011) พบว่า เหตุผลที่อ่านในรูปแบบดิจิทัล เพราะสามารถพกพาไปได้ ในขณะที่งานวิจัยของจรตปรกรณ์ กีรกุลกำจร (2554) พบว่า การอ่านนิตยสารดิจิทัลนั้นไม่เสียค่าใช้จ่าย ส่วนงานวิจัยของนฤพนธ์ ลิมนปะอนันต์กุล (2555) พบว่า ผู้อ่านให้เหตุผลที่เลือกอ่าน เพราะสะดวกในการเรียก

ใช้งาน แต่งานวิจัยของจิตตานันท์ กวนชัยภูมิและแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) พบว่า เหตุผลที่เลือกอ่านสารสนเทศดิจิทัล เพราะเข้าถึงข้อมูลง่ายสามารถใช้ได้ทุกที่มีระบบเครือข่าย

9. ปัญหาในการอ่านดิจิทัล ได้แก่ งานวิจัยของคุตุ๊ป อิกบาลและอุลลาห์ (Qutab et al., 2017) พบว่า นักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ได้เมื่ออยู่ห่างจากมหาวิทยาลัย ในขณะที่งานวิจัยของฟอสเบิร์ก (Foasberg, 2011) พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของผู้อ่าน ส่วนงานวิจัยหลิวและหวง (Liu & Huang, 2016) พบว่า ปัญหาในการอ่านดิจิทัล คือความเร็วในการดาวน์โหลดค่อนข้างช้า แต่งานวิจัยของจิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) พบว่า มีข้อจำกัดในด้านการอ่านภาษา งานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2558) พบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพมากที่สุด และงานวิจัยของกิตติมา พลเทพ (2560) พบว่า เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า

10. ผลเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาจำแนกระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ งานวิจัยของซาบानी นาเดอริคาราจ และเรซา (Shabani et al., 2011) พบว่า นักศึกษาปริญญาโทและเอกที่ระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่กลุ่มสาขาวิชาต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2554) พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน แต่นักศึกษาที่กลุ่มสาขาต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกัน ในขณะที่งานวิจัยของนิตติยา ศรีคง (2556) และสมหญิง มงคลธง (2558) พบว่า ที่นักศึกษาที่ชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน แต่งานวิจัยของสมศักดิ์ พันธุ์ศิริและสินทรัพย์ ยืนยาว (2560) พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีและสาขาต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกัน ส่วนผลเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านของนักศึกษาจำแนกระดับชั้นปี ได้แก่ พรพรรณ จันทร์แดง (2558) พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีปัญหาในการใช้สื่อใหม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 28 แห่ง จำนวน 727,804 คน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2563)

ตาราง 1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	จำนวนประชากร (คน)
1	มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	3,169
2	มหาวิทยาลัยนครพนม	3,315
3	มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์	3,198
4	มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	22,453
5	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	38,382
6	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	15,284
7	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	26,406
8	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	59,469
9	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	27,689
10	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	29,765
11	มหาวิทยาลัยทักษิณ	13,156
12	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	11,591

ตาราง 1 (ต่อ)

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	จำนวนประชากร (คน)
13	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	24,931
14	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	15,367
15	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	36,314
16	มหาวิทยาลัยบูรพา	26,830
17	มหาวิทยาลัยพะเยา	17,851
18	มหาวิทยาลัยมหิดล	20,233
19	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	13,310
20	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	13,054
21	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	7,740
22	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	23,652
23	มหาวิทยาลัยศิลปากร	24,247
24	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	30,733
25	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	7,669
26	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	21,865
27	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	153,243
28	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	36,888
รวม		727,804

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สุ่มมาจากประชากรข้างต้น จำนวนรวมทั้งสิ้น 506 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามการแบ่งพื้นที่แบบภูมิภาค (ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้) (สำนักนโยบายและ

แผนการอุดมศึกษา กลุ่มแผนงานและโครงการ, 2558) ภูมิภาคละ 1 แห่ง รวมเป็น 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ภาคกลาง) จำนวน 112 คน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (ภาคเหนือ) จำนวน 73 คน มหาวิทยาลัยบูรพา (ภาคตะวันออก) จำนวน 138 คน มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จำนวน 125 คน และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (ภาคใต้) จำนวน 58 คน

2. สุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วนตามกลุ่มสาขาวิชา (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ) ซึ่งจำแนกตาม OECD (Organisation for Economic Co-Operation and Development) (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ม.ป.ป.) และชั้นปีที่ศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 5 แห่งข้างต้น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัล เพื่อมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบเกี่ยวกับระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเป็นของส่วนตัว และเวลาในการอ่านดิจิทัล

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล อุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล ลักษณะการอ่านดิจิทัล ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล และเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาในการอ่านดิจิทัล ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยปัญหาส่วนบุคคล และปัญหาจากภายนอก

3. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) ผลประเมินได้ค่าระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำ โดยผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ปรับแก้ตัวเลือกกลุ่มสาขาวิชาโดยตัดคำว่า “คณะ” หรือ “สำนักวิชา” ออก เนื่องจากชื่อกลุ่มสาขาวิชามีความหลากหลาย บางที่ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะพิจารณาจากสาขาวิชา/หลักสูตรที่เรียน แล้วเลือกตอบในกลุ่มสาขามากกว่าพิจารณาตามคณะ/สำนักวิชา

3.2 ปรับแก้ความหมายของปัญหาในการอ่านดิจิทัลในนิยามศัพท์เกี่ยวกับปัญหาในการอ่านไม่รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อตีความ เพื่อทำความเข้าใจ หรือความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ส่งผลต่อการอ่าน

3.3 เพิ่มตัวเลือกวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลในข้อที่ 4 เพื่อให้ได้ข้อมูลในการติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

3.4 จัดกลุ่มเนื้อหาดิจิทัลให้ครอบคลุม

3.5 ปรับแก้ประโยคคำถามให้มีประธานในประโยค เช่น “ท่าน” หรือ “นักศึกษา” เพื่อให้คำถามมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3.6 ปรับแก้คำถามย่อยย่อยของเหตุผลที่อ่านในรูปแบบดิจิทัลในข้อที่ 3 แยกตัวเลือกในเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล โดยแยกความรวดเร็วในการใช้งานกับสะดวกพกพาเป็นคนละข้อ

3.7 ปรับแก้คำถามย่อยย่อยของเหตุผลที่อ่านในรูปแบบดิจิทัลในข้อที่ 7 คำว่า ข้อมูลดิจิทัลสามารถเก็บในออนไลน์ได้ ให้ตัดคำว่า “ใน” ออก

4. จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณค่าความเที่ยง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ผลของแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รหัสโครงการวิจัย SWUEC-G-018/2563X โดยได้รับผลการพิจารณาว่าเป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC) เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2563

2. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการให้ความเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทั้ง 5 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2563 ซึ่งอยู่ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 จึงใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บข้อมูลผ่านเครื่องมือ Google Form ได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 506 ชุด และเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและผู้นำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัล โดยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนน ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นภาพรวมและรายด้าน โดยใช้เกณฑ์การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยของน้ำหนักคำตอบแต่ละข้อ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	มีพฤติกรรมหรือปัญหาในระดับน้อยที่สุด

3. ใช้สถิติ One-way ANOVA หรือ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัล และทดสอบความแตกต่างตัวแปรชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Sheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาการกระจายของ F
P	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
a, b	แทน	การกำกับค่าเฉลี่ยที่แสดงว่าค่าเฉลี่ยคู่นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่อักษร a กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงกว่า b

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. ปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา
5. การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี และกลุ่มสาขาวิชา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย มีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สถานภาพ	จำนวน (n)	ร้อยละ
ชั้นปี		
ชั้นปี 1	96	19.0
ชั้นปี 2	161	31.8
ชั้นปี 3	135	26.7
ชั้นปี 4	114	22.5
รวม	506	100.0
กลุ่มสาขาวิชา		
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	258	51.0
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	102	20.2
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	146	28.8
รวม	506	100.0
อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเป็นของตัวเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ	70	7.6
คอมพิวเตอร์พกพา	306	33.0
สมาร์ทโฟน	488	52.6
แท็บเล็ต	63	6.8
รวม	927	100.0
เวลาในการอ่านดิจิทัลต่อครั้ง		
น้อยกว่า 30 นาที	55	10.9
30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง	111	21.9
มากกว่า 1 ถึง 2 ชั่วโมง	160	31.6
มากกว่า 2 ถึง 3 ชั่วโมง	120	23.7
มากกว่า 3 ชั่วโมงขึ้นไป	60	11.9
รวม	506	100.0

จากตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 161 คน (ร้อยละ 31.8) กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 258 คน (ร้อยละ 51.0) โดยนักศึกษามีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นของส่วนตัวมากที่สุด คือ สมาร์ทโฟน จำนวน 488 คน (ร้อยละ 52.6) และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เวลาในการอ่านดิจิทัลมากกว่า 1 ถึง 2 ชั่วโมงต่อครั้ง จำนวน 160 คน (ร้อยละ 31.6)

2. พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ตาราง 3 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล			
1. เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบัน	3.57	0.96	มาก
2. เพื่อประกอบการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย	4.00	0.90	มาก
3. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ	3.71	0.98	มาก
4. เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน คลายเครียด	3.77	1.02	มาก
5. เพื่อให้ได้ข้อมูลในการติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม	3.37	0.99	ปานกลาง
รวม	3.68	0.59	มาก
ด้านประเภทของสารสนเทศดิจิทัล			
1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	3.27	1.05	ปานกลาง
2. วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์	3.58	0.94	มาก
3. นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์	3.54	0.99	มาก
4. หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์	3.12	1.09	ปานกลาง
5. วิทยานิพนธ์/วิจัยอิเล็กทรอนิกส์	3.51	1.08	มาก
6. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	3.27	1.00	ปานกลาง
7. นวนิยายออนไลน์	3.23	1.03	ปานกลาง
8. การ์ตูนออนไลน์	3.35	1.04	ปานกลาง
9. สารสนเทศบนเว็บไซต์	3.44	1.04	ปานกลาง
10. สารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์	4.04	0.99	มาก
รวม	3.44	0.52	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล			
1. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กำลังศึกษา	3.70	1.01	มาก
2. เนื้อหาที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจ	4.10	0.83	มาก
รวม	3.90	0.82	มาก
ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล			
1. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	3.19	0.95	ปานกลาง
2. คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook)	3.87	0.85	มาก
3. สมาร์ทโฟน (Smartphone)	4.53	0.69	มากที่สุด
4. แท็บเล็ต (Tablet)	2.77	1.10	ปานกลาง
รวม	3.59	0.55	มาก
ด้านลักษณะการอ่านดิจิทัล			
1. อ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการ (Skim & Scan)	3.60	1.01	มาก
2. อ่านแบบละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Intensive)	3.63	0.95	มาก
3. อ่านแบบกว้างขวาง (Extensive)	3.79	0.98	มาก
4. อ่านแบบเจาะลึก (In depth)	3.38	0.94	ปานกลาง
5. อ่านแบบตามลำดับเนื้อหา (Linear)	3.44	0.97	ปานกลาง
6. อ่านแบบไม่ตามลำดับเนื้อหา (Non-linear)	3.30	0.94	ปานกลาง
รวม	3.52	0.56	มาก
ด้านฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล			
1. การใช้บุ๊กมาร์ก	3.60	0.98	มาก
2. การค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่าน	3.83	0.89	มาก
3. การย่อ/ขยายหน้าจอหรือตัวอักษร	3.65	0.96	มาก
4. การคลิกลิงก์ข้อมูลเชื่อมโยงจากเนื้อหาที่อ่านไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ	3.54	0.93	มาก
5. การปักหมุดตำแหน่งเนื้อหาที่ยังอ่านไม่จบ	3.49	0.95	ปานกลาง
6. การทำไฮไลต์เน้นข้อความ	3.49	0.94	ปานกลาง
7. การกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟัง	3.46	0.93	ปานกลาง
8. การแบ่งปันเนื้อหาที่อ่านไปยังแอปพลิเคชันอื่น ๆ	3.58	0.98	มาก
9. การเขียนข้อความเพิ่มเติมบนไฟล์ที่กำลังอ่าน	3.38	0.94	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. การสแกน QR Code เพื่อลิงก์หรืออ่านข้อความเพิ่มเติม	3.33	0.95	ปานกลาง
11. การหมุนหน้าจอแนวตั้ง/แนวนอน	3.56	0.93	มาก
รวม	3.54	0.49	มาก
ด้านวิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล			
1. คัดลอกและวางข้อมูลลงในโปรแกรมอื่น	3.62	0.99	มาก
2. ใช้วิธีการจับภาพหน้าจอ (capture) เพื่อเก็บไว้อ่านเองหรือการแชร์	3.96	0.87	มาก
3. บันทึกข้อมูลที่ต้องการไว้ในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่ออ่านแบบออฟไลน์	3.74	0.90	มาก
4. บันทึก/ตัดปะข้อมูลที่ต้องการไว้ในพื้นที่ออนไลน์	3.58	0.93	มาก
5. สั่งพิมพ์ (print) เนื้อหาที่อ่าน	3.45	0.96	ปานกลาง
6. จดบันทึกด้วยมือใส่กระดาษหรือสมุดโน้ต	3.45	0.92	ปานกลาง
7. อ่านอย่างเดียวไม่มีการบันทึก	3.48	0.98	ปานกลาง
รวม	3.61	0.50	มาก
ด้านเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล			
1. สามารถเข้าถึงและอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ โดยส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย	3.65	0.96	มาก
2. สามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการและทุกที่ทุกเวลา	3.93	0.89	มาก
3. มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	3.82	0.96	มาก
4. อ่านแล้วสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งสารสนเทศภายนอกได้สะดวกเร็ว	3.57	0.89	มาก
5. สารสนเทศดิจิทัลมีความทันสมัยและทันเหตุการณ์	3.68	0.95	มาก
6. มีฟังก์ชันช่วยอำนวยความสะดวกในการอ่านและบันทึกข้อมูลไว้อ่านในภายหลังได้	3.59	0.97	มาก
7. ข้อมูลดิจิทัลสามารถสามารถเก็บออนไลน์ได้ ทำให้เก็บรักษาง่ายและประหยัดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูล	3.43	0.94	ปานกลาง
8. สามารถแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านช่องแสดงความคิดเห็นได้	3.47	0.93	ปานกลาง
9. ทำให้ไม่เสียเวลาในการไปหาข้อมูลเหมือนสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งต้องเดินทางออกไปหาที่ห้องสมุด	3.48	0.94	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. มีความสะดวกในการพกพาไปนอกสถานที่	3.55	0.98	มาก
รวม	3.62	0.47	มาก
รวมทั้งหมด	3.61	0.36	มาก

จากตาราง 3 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมาคือ ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และด้านเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลเพื่อประกอบการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน คลายเครียดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) และเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ด้านประเภทของสารสนเทศดิจิทัล พบว่า นักศึกษาอ่านสารสนเทศดิจิทัลแต่ละประเภท โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาอ่านสารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา คือ วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) และนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ

ด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล พบว่า นักศึกษาอ่านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาอ่านเนื้อหาที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมา คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ

ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล พบว่า อุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้ในการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้สมาร์ตโฟนมากที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์พกพาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ด้านลักษณะการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีการใช้ฟังก์ชันในการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาอ่านแบบกว้างขวางมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมา คือ อ่านแบบละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) และอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

ด้านฟังก์ชันที่ควบคุมกับการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษาใช้ฟังก์ชันควบคุมกับการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้ฟังก์ชันการค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่านมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมา คือ การย่อ/ขยายหน้าจออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) และการใช้บุ๊กมาร์กอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

ด้านวิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีวิธีการบันทึกข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษานำบันทึกข้อมูลโดยใช้วิธีการจับภาพหน้าจอเพื่อเก็บไว้อ่านเองหรือการแชร์มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมา คือ บันทึกข้อมูลที่ต้องการไว้ในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่ออ่านแบบออฟไลน์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) และคัดลอกและวางข้อมูลลงในโปรแกรมอื่นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

ด้านเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาสามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการและทุกที่ทุกเวลามากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) และสารสนเทศดิจิทัลมีความทันสมัยและทันเหตุการณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

3. ปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ตาราง 4 ปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านปัญหาส่วนบุคคล			
1. ไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว	3.42	1.07	ปานกลาง
2. มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายค่าอินเทอร์เน็ต หรือซื้อสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ	3.73	0.86	มาก
3. มีปัญหาสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเวลานาน	3.80	0.95	มาก
4. มีปัญหาทางด้านภาษาต่างประเทศในการอ่านดิจิทัล	3.45	0.92	ปานกลาง
5. ไม่ทราบวิธีการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ	3.48	0.94	ปานกลาง
รวม	3.58	0.64	มาก
ด้านปัญหาจากภายนอก			
1. การถูกจำกัดสิทธิ์ไม่ให้ดาวน์โหลดสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ	3.57	0.94	มาก
2. เนื้อหาดิจิทัลที่มียังไม่ตรงกับความต้องการ	3.51	0.93	มาก
3. มีโฆษณาที่มารบกวนในขณะที่กำลังอ่านหรือกำลังเข้าถึงเนื้อหาที่ใช้งาน	3.54	0.99	มาก
4. สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า	3.44	0.93	ปานกลาง
รวม	3.51	0.60	มาก
รวมทั้งหมด	3.54	0.54	มาก

จากตาราง 4 ปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการอ่านดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการอ่านด้านปัญหาส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเวลานานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมา คือ มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายค่าอินเทอร์เน็ต หรือซื้อสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนปัญหาจากภายนอกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการถูกจำกัดสิทธิ์ไม่ให้ดาวน์โหลดสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$)

รองลงมา คือ มีโฆษณาที่มารบกวนในขณะที่กำลังอ่านหรือกำลังเข้าถึงเนื้อหาที่ใช้งานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) และเนื้อหาดิจิทัลที่มียังไม่ตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ตาราง 5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี

พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล	ชั้นปี 1		ชั้นปี 2		ชั้นปี 3		ชั้นปี 4		F	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล	3.59 ^b	0.65	3.60 ^b	0.62	3.69	0.55	3.88 ^a	0.52	6.122	.000*
2. ด้านประเภทของสารสนเทศดิจิทัล	3.39	0.57	3.45	0.49	3.45	0.57	3.43	0.48	0.354	.787
3. ด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล	3.66 ^b	0.90	3.96 ^a	0.79	3.97 ^a	0.73	3.95	0.84	3.535	.015*
4. ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล	3.55	0.54	3.55	0.51	3.61	0.58	3.66	0.53	1.162	.324
5. ด้านลักษณะการอ่านดิจิทัล	3.53	0.58	3.46	0.56	3.50	0.56	3.63	0.52	2.257	.081
6. ด้านการใช้ฟังก์ชันควบคู่กับการอ่านดิจิทัล	3.48	0.49	3.48	0.53	3.60	0.47	3.59	0.46	2.466	.061
7. ด้านวิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล	3.59	0.50	3.60	0.52	3.64	0.48	3.62	0.51	0.254	.859
8. ด้านเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล	3.51	0.44	3.63	0.46	3.64	0.50	3.66	0.47	2.185	.089
รวม	3.54^b	0.40	3.59	0.37	3.64	0.35	3.68^a	0.29	3.202	.023*

* $P < .05$

a, b หมายถึงอักษรที่กล่าวกำกับค่าเฉลี่ยใด แสดงว่าค่าเฉลี่ยคู่นั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่อักษร a กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าสูงกว่า

จากตาราง 5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันสองด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล

และด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ส่วนด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 อ่านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตาราง 6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา

พฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัล	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี		วิทยาศาสตร์ สุขภาพ		F	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1. ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล	3.69	0.59	3.65	0.59	3.71		
2. ด้านประเภทของสารสนเทศดิจิทัล	3.44	0.49	3.46	0.53	3.38	0.59	0.866	.421
3. ด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล	3.91	0.80	3.89	0.80	3.92	0.88	0.055	.946
4. ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล	3.62	0.56	3.57	0.55	3.54	0.49	0.994	.371
5. ด้านลักษณะการอ่านดิจิทัล	3.55	0.55	3.51	0.56	3.47	0.57	0.956	.385
6. ด้านการใช้ฟังก์ชันควบคู่กับอ่าน การอ่านดิจิทัล	3.56	0.47	3.55	0.47	3.47	0.57	1.222	.295
7. ด้านวิธีการบันทึกข้อมูลจาก การอ่านดิจิทัล	3.60	0.51	3.60	0.46	3.66	0.53	0.656	.519
8. ด้านเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบ ดิจิทัล	3.63	0.47	3.57	0.46	3.64	0.49	0.950	.387
รวม	3.63	0.34	3.60	0.36	3.60	0.41	0.359	.698

จากตาราง 6 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ .05 หรือเรียกได้ว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2

5. การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ตาราง 7 การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล	ชั้นปี 1		ชั้นปี 2		ชั้นปี 3		ชั้นปี 4		F	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านปัญหาส่วนบุคคล	3.39 ^b	0.68	3.66 ^a	0.61	3.57	0.64	3.63	0.61	3.968	.008*
2. ด้านปัญหาจากภายนอก	3.40	0.64	3.56	0.55	3.52	0.61	3.52	0.61	1.571	.196
รวม	3.39^b	0.59	3.61^a	0.50	3.55	0.55	3.58	0.52	3.480	.016*

จากตาราง 7 เปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีปัญหาในการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีต่างกันมีปัญหาด้านบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยที่นักศึกษาชั้นปี 2 มีปัญหาส่วนบุคคลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1

ตาราง 8 การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล	มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี		วิทยาศาสตร์ สุขภาพ		F	P
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านปัญหาส่วนบุคคล	3.57	0.64	3.60	0.64	3.57	0.63	0.069	.934
2. ด้านปัญหาจากภายนอก	3.55	0.63	3.44	0.56	3.52	0.56	1.494	.225
รวม	3.56	0.56	3.51	0.52	3.56	0.53	0.526	.591

จากตาราง 8 การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่ม

สาขาวิชาแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ .05 หรือเรียกได้ว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 4

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน
3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน
4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 28 แห่ง จำนวน 727,804 คน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2563) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สุ่มมาจากประชากรข้างต้น จำนวนรวมทั้งสิ้น 506 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการเลือกสถาบันอุดมศึกษาของรัฐตามพื้นที่ภูมิภาค ภูมิภาคละ 1 แห่ง รวมเป็น 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ภาคกลาง) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (ภาคเหนือ) มหาวิทยาลัยบูรพา (ภาคตะวันออก) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (ภาคใต้) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วนตามกลุ่มสาขาวิชาและชั้นปีที่ศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบเกี่ยวกับระดับชั้นปี กลุ่มสาขาวิชา อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเป็นของตัวเอง และเวลาในการอ่านดิจิทัล

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล ลักษณะการอ่านดิจิทัล ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล และเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล

ตอนที่ 3 ปัญหาในการอ่านดิจิทัล ซึ่งข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยปัญหาส่วนบุคคล และปัญหาจากภายนอก

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาแล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruency: IOC) ผลประเมินได้ค่าระหว่าง 0.66-1.00 ซึ่งมากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบสอบถามมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณค่าความเที่ยง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ผลของแอลฟาของครอนบาชได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รหัสโครงการวิจัย SWUEC-G-018/2563X โดยได้รับผลการพิจารณาว่าเป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC) เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2563 จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2563 ซึ่งอยู่ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 จึงใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บข้อมูลผ่านเครื่องมือ Google Form ได้รับการตอบแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 506 ชุด และเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งหมด

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปเพื่อจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

4.1 ใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัล

4.3 ใช้สถิติ One-way ANOVA หรือ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและปัญหาในการอ่านดิจิทัล และทดสอบความแตกต่างตัวแปรชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 161 คน กำลังศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 258 คน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเป็นของส่วนตัวมากที่สุด คือ สมาร์ทโฟน จำนวน 488 คน และเวลาในการอ่านดิจิทัลต่อครั้งมากกว่า 1 ถึง 2 ชั่วโมง จำนวน 160 คน

2. พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลในด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลมากที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลอยู่ในระดับมาก และเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลอยู่ในระดับมาก สรุปแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาอ่านเพื่อประกอบการเรียน

และงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน คลายเครียดอยู่ในระดับมาก และเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านประเภทของสารสนเทศดิจิทัล พบว่า นักศึกษาอ่านสารสนเทศดิจิทัลแต่ละประเภทโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาอ่านสารสนเทศดิจิทัลบนสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก และนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล พบว่า นักศึกษาอ่านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาอ่านเนื้อหาที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจมากที่สุดอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการอ่านดิจิทัล พบว่า อุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้ในการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้สมาร์ทโฟนมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ คอมพิวเตอร์พกพาอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านลักษณะการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีลักษณะการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีลักษณะการอ่านแบบกว้างขวางมากที่สุดอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ อ่านแบบละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งอยู่ในระดับมากและอ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษาใช้ฟังก์ชันควบคู่กับการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้ฟังก์ชันการค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่านมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การย่อ/ขยายหน้าจอ หรือตัวอักษรอยู่ในระดับมาก และการใช้บุ๊กมาร์กอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านวิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีวิธีการบันทึกข้อมูลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาใช้วิธีการบันทึกข้อมูลโดยวิธีการจับภาพหน้าจอเพื่อเก็บไว้อ่านเองหรือการแชร์มากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ บันทึกข้อมูลที่ต้องการไว้ในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่ออ่านแบบออฟไลน์อยู่ในระดับมาก และคัดลอกและวางข้อมูลลงในโปรแกรมอื่นอยู่ในระดับมาก

2.8 ด้านเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล เนื่องจากสามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการและทุกที่ทุกเวลามากที่สุด

อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก และสารสนเทศดิจิทัลมีความทันสมัยและทันเหตุการณ์อยู่ในระดับมาก

3. ปัญหาในการอ่านดิจิทัล พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการอ่านดิจิทัลด้านปัญหาส่วนบุคคลมากที่สุด อยู่ในระดับมาก สรุปแต่ละด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านปัญหาส่วนบุคคล พบว่า มีปัญหาสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นเวลานานอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายค่าอินเทอร์เน็ต หรือซื้อสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการในการอ่านดิจิทัลอยู่ในระดับมาก

3.2 ด้านปัญหาจากภายนอก พบว่า การถูกจำกัดสิทธิ์ไม่ให้ดาวน์โหลดสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีโฆษณาที่มารบกวนในขณะที่กำลังอ่านหรือกำลังเข้าถึงเนื้อหาที่ใช้งานอยู่ในระดับมาก และเนื้อหาดิจิทัลที่มียังไม่ตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันสองด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลและด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ส่วนด้านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 อ่านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในขณะที่ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หรือเรียกได้ว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2

5. การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัล จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นปี พบว่า พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีปัญหาในการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีต่างกันมีปัญหาด้านบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดยที่นักศึกษาชั้นปี 2 มีปัญหาส่วนบุคคลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในขณะที่ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัล จำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หรือเรียกได้ว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้นักศึกษาหันมาอ่านในรูปแบบดิจิทัลกันมากขึ้น อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่มีสมาร์ทโฟนเป็นของตนเองและอยู่ในกลุ่มดิจิทัลเนทีฟที่เติบโตในสภาพที่มีสิ่งแวดล้อมทางดิจิทัล ประกอบกับสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ทำให้มีมาตรการปิดสถานศึกษาส่งผลให้ต้องมีการเรียนการสอนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์ ดังนั้นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา (ยง ภู่วรรณและยีน ภู่วรรณ, 2564; สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563)

สำหรับวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลพบว่า นักศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด เนื่องจากการเข้ามาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยนั้น หน้าที่สำคัญคือการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ประกอบการเรียน ซึ่งในแต่ละรายวิชาจะต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการเรียนและการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ไม่ว่าจะเป็นการทำแบบฝึกหัด รายงาน โครงการต่างๆ (Pecorari et al., 2012; สุวีรัตน์ อักษรกาญจน์, 2557) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบอลด์ แวกสตาฟ (Bold & Wagstaff, 2017) เคโกะ เอมิ โยสุเกะ ยูกิโกะ (Keiko et al., 2017) จิตตานันท์ กวนชัยภูมิและแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) และนฤมล เทพนวล (2558) ที่พบว่า ผู้อ่านมีวัตถุประสงค์ในการอ่านเพื่อประกอบการเรียน รวมถึงต้องการสอบผ่านในวิชาหรือหลักสูตรที่เรียน สำหรับเนื้อหาของสารสนเทศที่อ่านเน้นไปที่เนื้อหาไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจ อาจเป็นเพราะเนื้อหารายวิชาที่นักศึกษาอ่านเป็นสหวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาอื่น ไม่ได้จำกัดเพียงศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง ซึ่งเป็นการบูรณาการความรู้ของวิชาที่เรียนกับวิชาอื่น ทำให้

นักศึกษามีความรู้เพิ่มพูนและเข้าใจในสาขาวิชาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น (Jones, 2009; ฌตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล, 2556) สำหรับประเภทของสารสนเทศที่อ่าน พบว่า นักศึกษามีการอ่านสารสนเทศจากสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลที่นักศึกษาเข้าใช้เป็นประจำ สามารถเข้าถึงได้ง่าย มีสารสนเทศหลากหลายตามความสนใจและรวบรวมกลุ่มเพื่อนที่มีความสนใจเหมือนกันไว้ในที่เดียว สอดคล้องกับงานวิจัยของลี (Lee, 2018) ที่พบว่าประชาชนอ่านข่าวในสื่อสังคมออนไลน์และเว็บไซต์มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าอุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้อ่านดิจิทัลมากที่สุดได้แก่สมาร์ทโฟน อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีสมาร์ทโฟนเป็นของตนเอง อีกทั้งสมาร์ทโฟนยังเป็นอุปกรณ์ขนาดเล็กที่สามารถเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงข้อมูลได้ทันทีที่ต้องการและยังสามารถพกติดตัวไปได้ทุกที่ (Mindshare Thailand, 2014; We Are Social & Hootsuite, 2021) สอดคล้องกับผลการวิจัยหลายชิ้นที่พบว่าผู้เรียนมักเลือกใช้สมาร์ทโฟนเป็นอุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัลมากที่สุด (Khatri, 2020; นิตติยา ศรีคง, 2556; นิธิศ ไสระฐี, 2558; ภัทริรา สุวรรณโค, 2559)

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการอ่านดิจิทัลพบว่า นักศึกษามีลักษณะการอ่านแบบกว้างขวางมากที่สุด เนื่องจากสารสนเทศดิจิทัลมีจำนวนมาก ทำให้นักศึกษามักเลือกอ่านตามความสนใจ โดยใช้วิธีอ่านแบบกว้างขวางเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา เน้นอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน ไม่ได้อ่านเพื่อการท่องจำ การสอบ ประกอบกับสารสนเทศดิจิทัลมีรูปภาพ วิดีทัศน์สอดคล้องกับเนื้อหาที่อ่านทำให้นักศึกษาเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดี (Chen, Chen, Chen, Wey, 2013; สิตรา ศรีเหรา, 2560) สำหรับฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านพบว่าใช้ฟังก์ชันการค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งนักศึกษสามารถรอกคำค้นที่ต้องการ หลังจากนั้นจะปรากฏตามคำค้นโดยขึ้นแถบสีเพื่อให้ผู้อ่านเห็นคำค้น และสามารถเลือกอ่านเฉพาะหัวข้อหรือเนื้อหาที่ต้องการ โดยไม่ต้องอ่านเนื้อหาทั้งหมด (Liesaputra, Witten, & Bainbridge, 2009; Loizides & Buchanan, 2008) ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนิธิศ ไสระฐี (2558) พบว่า ผู้อ่านใช้การค้นหาในการอ่านมากที่สุด และเมื่อต้องการบันทึกข้อมูลจากอ่านจะใช้วิธีการจับภาพหน้าจอเพื่อเก็บไว้อ่านเองหรือการแชร์กับผู้อื่นมากที่สุด เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีสมาร์ทโฟนเป็นของตนเอง ดังนั้นการจับภาพหน้าจอจึงเป็นการบันทึกกิจกรรมที่ทำอยู่ในขณะนั้น และเป็นวิธีการบันทึกข้อมูลที่ง่าย สะดวก รวดเร็วที่สุด และสามารถแบ่งปันต่อให้กับเพื่อนหรือบุคคลที่ต้องการข้อมูลนี้ได้ทันที (Brick & Holmes, 2008; Language-Learner Computer Interactions : Theory, methodology and CALL applications, 2016) และนักศึกษามีเหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล เพราะสามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการและทุกที่ทุกเวลา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในยุค

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก การเรียนรู้จึงไม่ได้จำกัดแต่เพียงในห้องเรียนเท่านั้นแต่อาจเกิดจากการจัดสภาพการเรียนรู้บนรายวิชาออนไลน์หรือจากการที่ผู้สอนจัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ อีกทั้งผู้เรียนเองก็สามารถเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองอย่างอิสระ การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาโดยที่ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีเข้าถึงเนื้อหาและข้อมูลออนไลน์จึงทำให้เลือกการอ่านแบบดิจิทัลที่สะดวกและเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและง่ายดายมากกว่าการอ่านแบบตัวเล่มที่อาจต้องเสียเวลาเดินทางหรือมีข้อจำกัดอื่น ๆ ในการแหล่งเรียนรู้ในลักษณะทางกายภาพมากกว่า Yin, Uosaki, Chu, Hwang et al., 2017; จิตติพร สำราญศาสตร์ ตรีตาภรณ์ มะโนลิ อัยรดา สถิตกุล, 2561; สหพร เพชรวิโรจน์ชัย, 2562) สอดคล้องงานวิจัยของจิตตานันท์ กวนชัยภูมิ แสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์ (2558) ที่พบว่า การอ่านดิจิทัลมีสะดวกในการเรียกใช้งาน เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เพียงแค่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. ปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในส่วนของปัญหาส่วนบุคคลพบว่านักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการอ่านดิจิทัลเป็นเวลานานมากที่สุด อาจเป็นเพราะการอ่านข้อมูลบนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้สายตาจ้องอุปกรณ์เป็นเวลานาน จึงเกิดอาการเมื่อยล้าและแสงสีฟ้าที่ส่งผลต่อสายตาทำให้เกิดอาการปวดหัวและปวดตา (Moon, Yun, Yoon, Park et al., 2017; ยง ภู่วรรณ และเย็น ภู่วรรณ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2558) ที่พบว่า การอ่านดิจิทัลทำให้เกิดปัญหาสุขภาพมากที่สุด ในขณะที่มีปัญหาภายนอกมากที่สุดเป็นประจำคือ การถูกจำกัดสิทธิ์ไม่ให้ดาวน์โหลดสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ อาจเป็นเพราะสารสนเทศดิจิทัลวิชาการบางเรื่องสงวนสิทธิ์ให้เฉพาะสมาชิกของเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มเข้าใช้เท่านั้นหรือต้องจ่ายเงินซื้อ เนื่องจากเนื้อหาดิจิทัลบางเรื่องจำกัดการใช้งานเฉพาะด้านหรือติดเรื่องลิขสิทธิ์ (Herzberg, 1998; Picard, 2014)

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีแตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งแสดงว่านักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่สูงที่สุดกว่ามีพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่ต่ำกว่า อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่สูงกว่านั้นมีวิชาเรียนและได้รับมอบหมายงานหรือโครงการที่น่าจะมี

ความซับซ้อนมากกว่าเพราะได้ผ่านการเรียนรายวิชาพื้นฐานและการสั่งสมความรู้ต่าง ๆ ในรายวิชาของหลักสูตรมาแล้ว (แพรวพรรณ โสมาศรี, 2556) สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2554) และสมหญิง มงคลธง (2558) ที่พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน โดยนักศึกษาที่ชั้นปีสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการอ่านมากกว่านักศึกษาชั้นปีต่ำกว่า ในขณะที่เปรียบเทียบตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่กลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลโดยรวมไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะไม่ว่าผู้เรียนจะศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาใดก็ตามในภาพรวมนั้นจะได้รับการมอบหมายงานจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนที่ต้องมีการออกแบบการเรียนการสอนภายใต้นโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการในทิศทางเดียวกัน เช่น เน้นการสอนแบบเชิงรุกที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การให้รู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง การมอบหมายรายงาน หรือโครงการในลักษณะที่จะส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ต่างกันไป รวมถึงมีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ทั้งภายในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนคล้ายกันจึงอาจส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลไม่แตกต่างกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2554) สมศักดิ์ พันธุ์ศิริและสินทรัพย์ ยืนยาว (2560) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีพฤติกรรมการอ่านไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามระดับชั้นปีและกลุ่มสาขาวิชา

ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการอ่านดิจิทัลของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ระดับชั้นปีแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีปัญหาในการอ่านดิจิทัลสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เริ่มเข้าสู่รายวิชาหลักของหลักสูตร ต้องมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้นจึงต้องปรับตัวในการเรียนและการอ่านมากขึ้น จึงอาจส่งผลให้เริ่มเกิดปัญหาในการอ่านดิจิทัลมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ส่วนใหญ่เรียนรายวิชาพื้นฐานตามกำหนด (แพรวพรรณ โสมาศรี, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพรรณ จันทร์แดง (2558) พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้สื่อใหม่แตกต่างกัน ในขณะที่เปรียบเทียบตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่กลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกันมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลโดยรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีเน้นผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ ประกอบกับนักศึกษาเป็นกลุ่มดิจิทัลเนทีฟที่มีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลเหมือนกัน จึงมีปัญหาในการอ่านดิจิทัลไม่แตกต่างกัน (Mindshare Thailand, 2014; เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี, 2558)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอน

1. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลเพื่อใช้ประกอบการเรียนในระดับมาก และพบว่ามี การอ่านสารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรแนะนำแหล่งสารสนเทศออนไลน์ที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ หรือจัดทำสื่อการเรียนรู้แบบดิจิทัลต่างๆ รวมถึงบทเรียนออนไลน์เพิ่มเติม เพื่อเป็นการเพิ่มทรัพยากรการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตลอดจนควรวางแผนการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ร่วมด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนยุคปัจจุบัน

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลน้อยกว่า นักศึกษาชั้นปีอื่น ดังนั้นในการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ควรมีการให้คำแนะนำและส่งเสริมการอ่านดิจิทัล วิธีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และมีพื้นฐานหรือเทคนิคในการอ่านดิจิทัลผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาวิธีเรียน และวิธีการศึกษาค้นคว้าได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก่อนที่จะขึ้นไปสู่การเรียนในระดับชั้นปีที่สูงต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อบรรณารักษ์

1. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนเพื่อติดตาม จัดหา แนะนำสื่อดิจิทัล และแหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตที่น่าเชื่อถือให้กับนักศึกษาหรืออาจารย์เพื่อประโยชน์ในการประกอบการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้า

2. ส่งเสริมการอ่านดิจิทัลและจัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะการอ่านดิจิทัลที่จำเป็น รวมทั้งควรประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อแนะนำสารสนเทศดิจิทัลประเภทต่าง ๆ ตลอดจนแหล่งสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมตามความต้องการและสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่านที่มีคุณภาพต่อการเรียนรู้

2. ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างกลุ่มอื่น ๆ และ/หรือระดับชั้นอื่น เช่น กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กลุ่มนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาแบบผสมวิธีหรือศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลการเชิงลึกและครอบคลุมเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านและปัญหาในการอ่านดิจิทัล

บรรณานุกรม

- Anderson, R. C. (1985). *Role of Reader's schema in Comprehension, Learning and Memory*. Theoretical Models and Process of Reading. Newark, Delaware: International Reading Association.
- Bold, M. R., & Wagstaff, K. L. (2017). Marginalia in the digital age: Are digital reading devices meeting the needs of today's readers? *Library & Information Science Research, 39*, 16-22.
- Brick, B., & Holmes, J. (2008). Using screen capture software for student feedback: Towards a methodology. *IADIS International Conference on Cognition and Exploratory Learning in Digital Age (CELDA 2008)*, 399-342.
- Chen, C.-H., & Ke, H.-R. (2016, December). Digital Reading Behavior of LIS Graduate Students: A Case Study at National Taiwan Normal University. *An International Electronic Journal, (42)*, 1-15.
- Chen, C.-N., Chen, S.-C., Chen, S.-H., Wey, S.-C. (2013, April). The Effects of Extensive Reading via E-Books on Tertiary Level EFL Students' Reading Attitude, Reading Comprehension, and Vocabulary. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology, 12(2)*, 303-312
- Cuillier, C. A., & Dewland, J. C. (2014). Understanding the Key Factors for E-textbook Integration Into a Business Course: A Case Study. *Journal of Business & Finance Librarianship, 19(1)*, 32-60.
- Foasberg, N. M. (2011, September). Adoption of E-Book Readers among College Students: A Survey. *Information Technology and Libraries, 30(3)*, 108-128.
- Goodman, K. (1988). *The Reading Process*. In P. L. D. Carrell, Joanne Grellet, F. (1981). *Developing Reading Skills: A Practical Guide to Reading Comprehension Exercises*. United Kingdom: Cambridge University Press.
- Hahnel, C., Goldhammer, F., Krohne, U., & Naumann, J. (2018, January). The role of reading skills in the evaluation of online information gathered from search engine environments. *Computers in Human Behavior, 78*, 223-234.

- Hahnel, C., Goldhammer, F., Naumann, J., & Krohne, U. (2015, November). Effects of linear reading, basic computer skills, evaluating online information, and navigation on reading digital text. *Computers in Human Behavior*, 55, 486-500.
- Harris, A. J., & Sipay, E. R. (1979). *Effective Teaching of Reading*. New York: David Nokey Company Inc.
- Herzberg, A. (1998, January). Safeguarding Digital Library Contents: Charging for Online Content. *D-Lib Magazine*, 1-16.
- Huang, Y.-M., & Liang, T.-H. (2014, July). A technique for tracking the reading rate to identify the e-book reading behaviors and comprehension outcomes of elementary school students. *British Journal of Educational Technology*, 46(4), 864-876.
- Jones, C. (2009). Interdisciplinary Approach - Advantages, Disadvantages, and the Future Benefits of Interdisciplinary Studies. *ESSAI*, 7(26), 76-81
- Keiko, K., Emi, I., Yosuke, M., & Yukiko, M. (2017). Print or digital? Reading behavior and preferences in Japan. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 68(4), 884-894.
- Kesterson, K. A. (2015). *A phenomenological investigation of transactional reading experiences of 12th grade digital natives in rural northeast Georgia: Print and digital texts*. (Doctoral dissertation). Liberty University, Lynchburg, VA.
- Khatri, D. (2020). Portraying Screen Reading Behavior of College Students of University of Delhi. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*, 40(4), 211-217.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Language-Learner Computer Interactions : Theory, methodology and CALL applications*. (2016). Netherlands: John Benjamins publishing company.
- Lee, A. (2018). Physical and Digital Reading Habits of Adult Singaporeans. *Journal of Library Administration*, 58, 629-643.
- Liu, Z. (2005, February). Reading behavior in the digital environment : Changes in reading behavior over the past ten years. *Journal of Documentation*, 61(6), 700-712.

- Liu, Z., & Huang, X. (2016, July). Reading on the move: A study of reading behavior of undergraduate smartphone users in China. *Library & Information Science Research*, 38(3), 235-242.
- Liesaputralan, V., Witten, I. H., & Bainbridge, D. (2009, September-October). Searching in a Book. *ECDL 2009*, 5714, 442-446.
- Loizides, F., & Buchanan, G. (2008, June). The myth of find: User behaviour and attitudes towards the basic search feature. *ACM/IEEE Joint Conference on Digital Libraries*, 48-51.
- Lyle, L. M. (1972). *Developing Reading Efficiency*. Minneapolis: Burgers Publication.
- Maden, S. (2018, December). Digital Reading Habits of Pre-service Turkish Language Teachers. *South African Journal of Education*, 38(2), s1-12.
- Mangen, A. (2018). Modes of writing in a digital age: The good, the bad and the unknown. *First Monday*, 23(10).
- Mindshare Thailand. (2014). *Growing Up as Digital Natives*. Retrieved from <https://www.mindshareworld.com/sites/default/files/GrowingUpAsDigitalNatives.pdf>
- Moon, J., Yun, J., Yeo, D.-Y., Yoon, Park, S.-I. et al. (2017). Blue light effect on retinal pigment epithelial cells by display devices. *Integrative Biology*, 9(5), 436-443.
- P., D., & K., M. H. (2018, March). Digital Reading Competency of Students: A Study in Universities in Kerala. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*, 38(2), 88-94.
- Pecorari, D., Shaw, P., Irvine, A., Malmström, H., & Mežek, Š. (2012). Reading in tertiary education: undergraduate student practices and attitudes. *Quality in Higher Education*, 18(2), 235-2.
- Picard, R. G. (2014). New Approaches to Paid Digital Content. *Reuters institute digital news report*, 80-82.
- PwC. (2010). *Turning the Page: The Future of eBooks*. Retrieved from https://www.pwc.kz/en/publications/new_publication_assets/ebooks-trends-developments.pdf

- Qutab, S., Iqba, S., & Ullah, F. S. (2017). Screen-Reading Habits and Use of e-Resources of Faculty of Economics and Management Sciences' students: A study of Postgraduate Students. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*, 1610, 1-14.
- Reuters Plus. (2018). Content Connect II. Retrieved from <https://plus.reuters.com/content/dam/openweb/documents/pdf/reuters-plus/report/ContentConnect2018.pdf>
- Shabani, A., Naderikharaji, F., & Abedi, M. R. (2011, September). Reading behavior in digital environments among higher education students. *Library Review*, 60(8), 645-657.
- Stacy, E. M., & Cain, J. (2015). Note-taking and Handouts in The Digital Age. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 79(7), 107.
- Szentgyörgyvölgyi, R., Novotny, E., & Szabó, K. (2017). Comparative quantitative analysis of writing and reading habits on paper and digital. *Annals of the Faculty of Engineering Hunedoara-International Journal of Engineering*, 15(3), 147-154.
- We are social, & Hootsuite. (2021). *Digital in 2019: Global Overview Report*. Retrieved from <https://datareportal.com/reports/digital-2021-global-overview-report>
- Yin, C., Uosaki, N., Chu, H.-C., Hwang, G.-J., et al. (2017). Learning Behavioral Pattern Analysis based on Students' Logs in Reading Digital Books. *Proceedings of the 25th International Conference on Computers in Education, ICCE 2017 - Main Conference Proceedings*, 549-577.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษกร ข้าคมเขตร์. (2556). *การศึกษาพฤติกรรมการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กิตติมา พลเทพ. (2560). *พฤติกรรมการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี. (2558, 13 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา (เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295ง, น. 2-11). สืบค้นจาก <http://www.bhes.mua.go.th/>

front_home/Standard%20Curr/Standard%20Curr-2558/Standard%20Curr-2558-Undergraduate.pdf

คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2551). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

จตุพร ระเวงจิตร และ มุทิตา มาทมูล. (2561). *การศึกษาปัญหาการบริการคอมพิวเตอร์ภายในห้องเรียน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, กรุงเทพฯ.

จรดปกรณ์ กীরกุลกำจร. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านดิจิทัลแมกกาซีนของสมาชิกนิตยสารในประเทศไทย*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.

จักรกฤษ ปิยะ. (2557). *การศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social media) เพื่อการบริหารงานก่อสร้าง กรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนจำกัด เทคโนโลยีบิวเดอร์ (2001) อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, นครราชสีมา.

จักรพันธ์ หลงสุข. (2561, พฤษภาคม-สิงหาคม). การศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ปัจจัยที่ส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านและแนวทางในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7. *วารสารชุมชนวิจัย*, 12(2), 148-162.

จันทนา ทองประยูร. (2551). *ความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ต่ออนาคตของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิดำรงชัยธรรม.

จารุณี สุขชัย. (2550). *มิติ "ความเป็นไทย" ในหนังสือการ์ตูนไทย*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

จิตตานันท์ กวนชัยภูมิ และแสงจันทร์ สัมฤทธิ์รินทร์. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *Information-อินฟอร์เมชั่น*, 22(1), 59-68.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร.

ฐิติพร สำราญศาสตร์ ตริตาภรณ์ มะโนลิ และ อัยรดา สติตกุล. (2561, 18 มกราคม). การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศและพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการรับบริการการ์ตูนดิจิทัล Webtoon ของผู้บริโภคชาวไทย. *การประชุมสังคมนานาชาติวิชาการ*

- ระดับชาติ ครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ "สังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงผ่านสู่ยุค Thailand 4.0". 183-195
- ฐิติมา ตระการรัมย์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิตยา ปิยภักดิ์. (2556). ค่านิยมดิจิทัลกับพฤติกรรมการสื่อสารออนไลน์ของเด็กและเยาวชนไทย. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ณสมศรี ไทยสามเสน. (2550). ลักษณะทางผลิตภัณฑ์ แรงจูงใจ และพฤติกรรมการอ่านนิตยสาร "ชีวิตจิต" ของกลุ่มคนทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ณตพล ศุภณัฐเศรษฐกุล. (2556). สหวิทยาการระหว่างสาขาวิชามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการแพทย์ เพื่อประยุกต์ในการเรียนการสอนแพทยศาสตร์. วารสารธรรมศาสตร์เวชสาร, 13(3), 380-392.
- ณัฐรวีร์ สุดยอด. (2556). การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับสื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบนิตยสารดิจิทัล. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธนศักดิ์ เจริญเมือง. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนนานาชาติบางกอกพัฒนา. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ธีรศานต์ สหัสสพาศน์. (2554). การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์สู่ความสำเร็จของธุรกิจ แจ็กเม็ง ก๋วยเตี๋ยวเนื้อต้นตำรับเพชรบุรี. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นฤพนธ์ ลิ้มปะนะอนันต์กุล. (2555). รูปแบบการดำเนินชีวิตกับพฤติกรรมการอ่านนิตยสารออนไลน์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นฤมล เทพนवल. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 7(2), 78-97.

- นิตติยา ศรีคง. (2556, มกราคม-มิถุนายน). พฤติกรรมการเปิดรับความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์จากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มมหาวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. วารสารวิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 32(1), 33-45.
- นิติศ ไสระฐี. (2558). พฤติกรรมการอ่านนิตยสารดิจิทัลของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ไบบัว นามสุข. (2555). พฤติกรรมการอ่านกับความพึงพอใจการนำไปใช้ประโยชน์จากนวนิยายออนไลน์ของเยาวชนไทย. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปภัสรา สามารถ. (2560). พฤติกรรมการอ่านนิยายภาพของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประทีน มหาพันธ์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรพรรณ จันทร์แดง. (2554). พฤติกรรมการอ่านของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา. มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา
- พรพรรณ จันทร์แดง. (2558). พฤติกรรมการใช้สื่อใหม่ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา. มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- พัชรี สุวรรณสะอาด. (2560). Thailand 4.0 : ส่งเสริมเยาวชนไทยใส่ใจการอ่าน. วารสารอินทนิลทักษิณสาร, 12(3), 187-209.
- พาสนา จุลรัตน์. (2561, พฤษภาคม-สิงหาคม). การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค Thailand 4.0. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(2), 2363-2380.
- แพรวพรรณ โสมาศรี. (2556). การศึกษาการใช้ชีวิตของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทธีรา สุวรรณโค. (2559). พฤติกรรมการอ่านของนิสิตคณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *Information-อินฟอर्मเมชัน*, 23(2), 34-39.
- มริน เปรมปวี. (2552). พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น: กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2557). *การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ด้วยโปรแกรม Desktop Author* [เอกสาร โครงการสัมมนาวิชาการ]. นครราชสีมา.
- แม่นมาส ขวลิต. (2528, ตุลาคม-ธันวาคม). *การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน*. สรุปรายงาน และเอกสารทางวิชาการ.
- ยง ภู่วรรณ และ ยืน ภู่วรรณ. (2564). *ชีวิตวิถีใหม่และความฉลาดทางดิจิทัล*. สืบค้นจาก <https://learningdq-dc.ku.ac.th/>
- ยุวดี ภู่อาลี. (2555). *การศึกษาพฤติกรรมและแนวโน้มในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- รพีภัทร มานะสุนทร. (2558). *การพัฒนาเว็บไซต์, และการสร้างสังคมออนไลน์ เพื่อประชาสัมพันธ์ ธุรกิจชุมชน ในเขตอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์, กรุงเทพฯ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพมหานคร: นาน มีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- วิทยา วิมลถนอม. (2530). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและทัศนคติของผู้ปกครองในการ ส่งเสริมการอ่านและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล*. (ปริญญาโทปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2556, มกราคม-เมษายน). *โทรศัพท์มือถืออัจฉริยะ ทศวรรษใหม่ของ นวัตกรรมการสื่อสารแห่งอนาคต. Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 6(1), 132-142.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *การอ่านดิจิทัล: นักเรียนไทยพร้อมหรือยัง? FOCUS ประเด็นจาก PISA*, (13). สืบค้นจาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2017-13/>
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). *กลเม็ดการอ่านให้เก่ง (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- สมร ตาระพันธ์. (2543). *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ รูปแบบใหม่ของวารสาร. บรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ มข.*, 18(2), 20-32.
- สมศักดิ์ พันธุ์ศิริ และสินทรัพย์ ยืนยาว. (2560). *พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. รมยสาร*, 15(1), 107-117.

- สมหญิง มงคลธง. (2558). พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สทร พชรวิโรจน์ชัย. (2562). *กระบวนการเรียนรู้ 4 ทิศทาง: เครื่องมือการพัฒนาตนเองตลอดชีวิต*. สืบค้นจาก <https://thematter.co/brandedcontent/seac-4line-platform-05/70883>
- สายใจ ทองเนียม. (2560, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาสื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) วิชาภาษาวรรณคดี (THA 234). *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต*, 13(1), 25-40.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *คู่มือการกรอกแบบสอบถาม : นิยามศัพท์เฉพาะ*. สืบค้นจาก <https://www3.rdi.ku.ac.th/wp-content/uploads/2018/09/สาขาวิจัย-OECD.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2563). *นักศึกษารวม 2563 ภาคเรียนที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด จำแนกตาม สถาบัน / กลุ่มสถาบัน / เพศ / ระดับการศึกษา / คณะ / ชื่อสาขาวิชา* / สืบค้นจาก <http://www.info.mua.go.th/info/>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563: Thailand Internet User Profile 2020*. สืบค้นจาก <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior-2020.aspx>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2561 (ไตรมาส 1)*. สืบค้นจาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านICT/เทคโนโลยีในครัวเรือน/2561/ict61-CompleteReport-Q1.pdf>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2562). *สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ.2561*. สืบค้นจาก http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาหญิงและชาย/การอ่านหนังสือของประชากร/2561/sum-report_61.pdf
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2551). *โครงการวิจัย ทักษะคิดและพฤติกรรมการอ่านของคนไทย*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2558ก). *เต็มสิบ 10 ปี ที่เคพาร์ค : 1 ทศวรรษการอ่านของสังคมไทย*. สืบค้นจาก <https://www.tkpark.or.th/stocks/extra/001567.pdf>
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้. (2558ข). *เทคโนโลยีดิจิทัลกับพฤติกรรมการอ่าน*. สืบค้นจาก https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/240/เทคโนโลยีดิจิทัลกับพฤติกรรมการอ่าน

- สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา กลุ่มแผนงานและโครงการ. (2558). *สรุปข้อมูลสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาจำแนกตามภาคและจังหวัด*. สืบค้นจาก http://www.bpp.mua.go.th/main/download/other/HiEduSum_0458.pdf
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. (ม.ป.ป.). *อ่านให้เป็น เห็นคุณค่า สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพแน่นอน*. สืบค้นจาก http://dept.npru.ac.th/edu2/data/files/20191107142514_20160828203725_PR%20arit%20reading.pdf
- สิทธา อุปนิชิต. (2553). *พฤติกรรมตัวละครวัยรุ่นที่ปรากฏในนวนิยายบนอินเทอร์เน็ตและทัศนคติของผู้อ่าน*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิตรา ศรีเหรา. (2560). *การพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวาง*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- สุชุม เฉลยทรัพย์. (2531). *การส่งเสริมการอ่าน*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (ม.ป.ป.). *พฤติกรรมการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในกรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- สุวีรัตน์ อักษรกาญจน์. (2557, มกราคม-มิถุนายน). *การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ : เทคนิคการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(1), 91-114.

ภาคผนวก ก
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ อว 8718/823

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

20 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพ์ฟ้า ไพ ปรสมสมิทธิ์

เนื่องด้วย นางสาวกนกพร สิทธิชัยวรบุตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพิมล ประพินพงศกร และ รองศาสตราจารย์ ดร.แหวตตา เตชาทวิวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อ ประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกนกพร สิทธิชัยวรบุตร และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 588 9140

ที่ อว 8718/823

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

20 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.มลวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ

เนื่องด้วย นางสาวกนกพร สิทธิชัยวรบุตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพิมล ประพินพงศกร และ รองศาสตราจารย์ ดร.แหวตตา เตชาทวิวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกนกพร สิทธิชัยวรบุตร และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 588 9140

ที่ อว 8718/823

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

20 มีนาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.สิริวิจนา แก้วผณี

เนื่องด้วย นางสาวกนกพร สิทธิชัยวรบุตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพิมล ประพินพงศกร และ รองศาสตราจารย์ ดร.แหวดดา เตชาทวิวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อ ประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวกนกพร สิทธิชัยวรบุตร และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081 588 9140

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล และปัญหาในการอ่านดิจิทัล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล

ตอนที่ 3 ปัญหาในการอ่านดิจิทัล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การอ่านดิจิทัล** หมายถึง การใช้ประสาทตา หู การสัมผัส การเห็น การดู การฟังเพื่ออ่านหรือรับข้อความตัวอักษรผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิด รวมถึงจอดิจิทัลประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสาร

2. **พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล** หมายถึง การกระทำหรือแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับการอ่านดิจิทัล ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 **วัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล** หมายถึง เป้าหมายหรือจุดประสงค์ของผู้อ่านที่อ่านเพื่อนำข้อมูลไปใช้ตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

2.2 **ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล** หมายถึง สารสนเทศที่แบ่งตามสื่อบันทึกหรือเผยแพร่สารสนเทศดิจิทัล ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ นวนิยายอิเล็กทรอนิกส์ การ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ สารสนเทศบนเว็บไซต์และสารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์

2.3 **เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล** หมายถึง เนื้อหาเฉพาะด้านที่เป็นสารที่ผู้เขียนเขียนเพื่อต้องการส่งสารให้แก่ผู้อ่านในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีทัศน์ เป็นต้น

2.4 **อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล** หมายถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเข้าถึงเนื้อหาสารสนเทศดิจิทัล

2.5 **ลักษณะการอ่านดิจิทัล** หมายถึง เทคนิคหรือวิธีการอ่านเนื้อหา โดยผู้อ่านจะพิจารณาว่า ลักษณะการอ่านแบบใดจะใช้กับเนื้อหาประเภทใด

2.6 **ฟังก์ชันควบคู่กับการอ่านดิจิทัล** หมายถึง ตัวช่วยอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมร่วมกับแอปพลิเคชันหรือโปรแกรม

2.7 วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล หมายถึง การบันทึกข้อมูลที่ผู้อ่านต้องการ ในระหว่างที่อ่านหรือหลังจากที่อ่านเนื้อหาแล้ว โดยบันทึกข้อมูลในแหล่งบันทึกข้อมูลส่วนตัวของ ผู้อ่าน เช่น บันทึกในอุปกรณ์ที่อ่านหรือพื้นที่ออนไลน์ เป็นต้น

2.8 เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล หมายถึง ข้ออ้างอิงในการตัดสินใจเลือกอ่าน ของผู้อ่าน

3. ปัญหาในการอ่านดิจิทัล หมายถึง อุปสรรคหรือข้อจำกัดในเรื่องของปัจจัยส่วนบุคคลหรือปัจจัยภายนอกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงหรืออ่านสารสนเทศดิจิทัลต่อไปได้ ไม่รวมถึง ปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อตีความ เพื่อทำความเข้าใจ หรือความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ส่งผลต่อการอ่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. ระดับชั้นปี

- ชั้นปี 1 ชั้นปี 2 ชั้นปี 3 ชั้นปี 4

2. กลุ่มสาขาวิชา

- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การท่องเที่ยวและการโรงแรม เศรษฐศาสตร์ การบัญชี พาณิชยศาสตร์และการจัดการ ศึกษาศาสตร์ นิติศาสตร์ ศิลปกรรมศาสตร์ นิเทศศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วัฒนธรรมศาสตร์ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิชาการจัดการ ศิลปศาสตร์ จินวิทยา นวัตกรรมสังคม

- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

เกษตรศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาการสารสนเทศ วิทยาศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ วิศวกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์เครื่องสำอาง วิศวกรรมศาสตร์และทรัพยากร อุตสาหกรรมเกษตร

- วิทยาศาสตร์สุขภาพ

ทันตแพทยศาสตร์ เทคนิคการแพทย์ พยาบาลศาสตร์ แพทยศาสตร์ เกษษศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ สหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ การแพทย์บูรณาการ วิทยาศาสตร์สุขภาพ

3. อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีเป็นของส่วนตัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)
 คอมพิวเตอร์พกพา (Laptop)
 สมาร์ทโฟน (Smartphone)
 แท็บเล็ต (Tablet) เช่น ไอแพด (Ipad), เครื่องอ่านอิเล็กทรอนิกส์ (eReader) เป็นต้น

4. ใช้เวลาในการอ่านดิจิทัลในแต่ละครั้งนานเท่าใด (เลือกตอบข้อเดียว)

- น้อยกว่า 30 นาที 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง
 มากกว่า 1 ถึง 2 ชั่วโมง มากกว่า 2 ถึง 3 ชั่วโมง
 มากกว่า 3 ชั่วโมงขึ้นไป

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านดิจิทัล

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของท่านมากที่สุด

มากที่สุด (5)	หมายถึง	มีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด
มาก (4)	หมายถึง	มีพฤติกรรมในระดับมาก
ปานกลาง (3)	หมายถึง	มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง
น้อย (2)	หมายถึง	มีพฤติกรรมในระดับน้อย
น้อยที่สุด (1)	หมายถึง	มีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

1. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัลในระดับใด

วัตถุประสงค์ในการอ่านดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์ปัจจุบัน					
2. เพื่อประกอบการเรียนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
3. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่าง ๆ					
4. เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน คลายเครียด					
5. เพื่อให้ได้ข้อมูลในการติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม					
6. อื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)					

2. ท่านอ่านสารสนเทศดิจิทัลแต่ละประเภทในระดับใด

ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)					
2. วารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ (E-journal)					
3. นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-magazine)					
4. หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (E-newspaper)					
5. วิทยานิพนธ์/วิจัยอิเล็กทรอนิกส์ (E-Theses/E-thesis)					
6. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-learning) เช่น บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (CAI), CHULA MOOC, Thai MOOC เป็นต้น					

ประเภทของสารสนเทศดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7. นวนิยายออนไลน์ (Novels Online)					
8. การ์ตูนออนไลน์ (Cartoon Online)					
9. สารสนเทศบนเว็บไซต์ (Website)					
10. สารสนเทศบนสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter, Pantip, Blog เป็นต้น					
11. อื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)					

3. ท่านอ่านเนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัลในระดับใด

เนื้อหาของสารสนเทศดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่กำลังศึกษา					
2. เนื้อหาที่ไม่ใช่สาขาวิชาที่เรียนแต่มีความสนใจ					
3. อื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)					

4. ท่านใช้อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัลแต่ละประเภทในระดับใด

อุปกรณ์ในการอ่านดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)					
2. คอมพิวเตอร์พกพา (Laptop)					
3. สมาร์ทโฟน (Smartphone)					
4. แท็บเล็ต (Tablet) เช่น ไอแพด (Ipad), เครื่องอ่านอิเล็กทรอนิกส์ (eReader) เป็นต้น					

5. ท่านมีลักษณะการอ่านดิจิทัลในระดับใด

ลักษณะการอ่านดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. อ่านแบบรวดเร็วโดยค้นหาคำสำคัญเพื่อจับใจความที่ต้องการ (Skim & Scan)					
2. อ่านแบบละเอียดเพื่อทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Intensive)					
3. อ่านแบบกว้างขวาง (Extensive)					
4. อ่านแบบเจาะลึก (In depth)					
5. อ่านแบบตามลำดับเนื้อหา (Linear)					
6. อ่านแบบไม่ตามลำดับเนื้อหา (Non-linear)					

6. ท่านใช้ฟังก์ชันควบคู่กับการอ่านดิจิทัลเหล่านี้แบบใดและใช้มากน้อยเพียงใด

ฟังก์ชันที่ใช้ควบคู่กับการอ่านดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การใช้บุ๊กมาร์ก (Bookmark)					
2. การค้นหาคำภายในเนื้อหาที่อ่าน (Word search)					
3. การย่อ/ขยายหน้าจอหรือตัวอักษร (Zoom in/Zoom out)					
4. การคลิกลิงก์ข้อมูลเชื่อมโยงจากเนื้อหาที่อ่านไปยังแหล่งข้อมูลอื่น ๆ (Hyperlink)					
5. การบันทึกมุมตำแหน่งเนื้อหาที่ยังอ่านไม่จบ (Memorizing reading location)					
6. การทำไฮไลต์เน้นข้อความ (Highlight)					
7. การกดข้อความเพื่ออ่านออกเสียงให้ฟัง (Text-Speech)					
8. การแบ่งปัน (Sharing) เนื้อหาที่อ่านไปยังแอปพลิเคชันอื่น ๆ					
9. การเขียนข้อความเพิ่มเติมบนไฟล์ที่กำลังอ่าน					
10. การสแกน QR Code เพื่อลิงก์หรืออ่านข้อความเพิ่มเติม					
11. การหมุนหน้าจอแนวตั้ง/แนวนอน					
12. อื่น ๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)					

7. ท่านมีวิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัลแบบใด และใช้วิธีดังกล่าวในระดับใด

วิธีการบันทึกข้อมูลจากการอ่านดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. คัดลอกและวางข้อมูลลงในโปรแกรมอื่น					
2. ใช้วิธีการจับภาพหน้าจอ (capture) เพื่อเก็บไว้ดูเองหรือการแชร์					
3. บันทึก (Save) ข้อมูลที่ต้องการไว้ในอุปกรณ์จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เพื่ออ่านแบบออฟไลน์					
4. บันทึก/ตัดปะข้อมูลที่ต้องการไว้ในพื้นที่ออนไลน์					
5. สั่งพิมพ์ (Print) เนื้อหาที่อ่าน					
6. จดบันทึกด้วยมือใส่กระดาษหรือสมุดโน้ต					
7. อ่านอย่างเดียวไม่มีการบันทึก					

8. เหตุผลที่ท่านเลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัลเพราะอะไร และมีเหตุผลในระดับใด

เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. สามารถเข้าถึงและอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ ส่วนใหญ่ไม่เสียค่าใช้จ่าย					
2. สามารถอ่านสารสนเทศดิจิทัลได้ทันทีที่ต้องการและทุกที่ทุกเวลา					
3. มีความสะดวกรวดเร็วในการใช้งานผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์					
4. อ่านแล้วสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งสารสนเทศภายนอกได้สะดวกเร็ว					
5. สารสนเทศดิจิทัลมีความทันสมัยและทันเหตุการณ์					
6. มีฟังก์ชันช่วยอำนวยความสะดวกในการอ่านและบันทึกข้อมูลไว้ดูในภายหลังได้					
7. ข้อมูลดิจิทัลสามารถสามารถเก็บออนไลน์ได้ ทำให้เก็บรักษาง่ายและประหยัดเนื้อที่ในการเก็บข้อมูล					
8. สามารถแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนความรู้ผ่านช่องแสดงความคิดเห็นได้					

เหตุผลที่เลือกอ่านในรูปแบบดิจิทัล	ระดับพฤติกรรมการอ่านดิจิทัล				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9. ทำให้ไม่เสียเวลาในการไปหาข้อมูลเหมือนสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งต้องเดินทางออกไปหาที่ห้องสมุด					
10. มีความสะดวกในการพกพาไปนอกสถานที่					

ตอนที่ 3 ปัญหาในการอ่านดิจิทัล

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับปัญหาในการอ่านดิจิทัลของท่านมากที่สุด

มากที่สุด (5)	หมายถึง	มีปัญหาในการอ่านในระดับมากที่สุด
มาก (4)	หมายถึง	มีปัญหาในการอ่านในระดับมาก
ปานกลาง (3)	หมายถึง	มีปัญหาในการอ่านในระดับปานกลาง
น้อย (2)	หมายถึง	มีปัญหาในการอ่านในระดับน้อย
น้อยที่สุด (1)	หมายถึง	มีปัญหาในการอ่านในระดับน้อยที่สุด

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ปัญหาส่วนบุคคล					
1. ไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัว					
2. มีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับค่าอินเทอร์เน็ตหรือซื้อสารสนเทศ ดิจิทัลที่ต้องการ					
3. มีปัญหาสุขภาพจากการอ่านหรือใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นเวลานาน					
4. มีปัญหาทางด้านภาษาต่างประเทศในการอ่านดิจิทัล					
5. ไม่ทราบวิธีการเข้าถึงสารสนเทศดิจิทัลที่ต้องการ					

ปัญหาในการอ่านดิจิทัล	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ปัญหาจากภายนอก					
1. การถูกจำกัดสิทธิไม่ให้อ่านเนื้อหาสาระสนเทศดิจิทัลที่ ต้องการ					
2. เนื้อหาดิจิทัลที่มียังไม่ตรงกับความต้องการ					
3. มีโฆษณาที่มารบกวนในขณะที่กำลังอ่านหรือกำลังเข้า ถึงเนื้อหาที่ใช้งาน					
4. สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้า					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ภาคผนวก ค
ใบรับรองจรรยาบรรณการวิจัย

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : พฤติกรรมการอ่านดิจิทัลของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวกนกพร สิริชัยวรบุตร
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะมนุษยศาสตร์
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-018/2563X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 9 มกราคม 2563
ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563

(ลงชื่อ).....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณงา เอี่ยมจิรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....

(แพทย์หญิงสุรีพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-018/2563

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	กนกพร สิทธิชัยวรบุตร
วัน เดือน ปี เกิด	30 กันยายน 2534
สถานที่เกิด	จังหวัดชลบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2552 มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์ พ.ศ. 2556 ศศ.บ. (สารสนเทศศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2563 ศศ.ม. (สารสนเทศศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	7/53 ต.คลองสอง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

